

ALKOHOLIKIRJALLISUUS SUOMESSA 1990

ALCOHOL STUDIES IN FINLAND 1990

JARMO HEINONEN – TARJA SJÖBLOM

Tämä luettelo on 20. siinä kirjallisuusluetteloiden sarjassa, joka on julkaistu Alkoholipolitiikka-lehdessä vuodesta 1972 lähtien. Luettelo perustuu Alkon tietopalvelun kirjallisuuden seurantaan. Ensisijainen huomio on kiinnitetty alkoholitutkimuksiin ja alkoholipolitiikkaan liittyviin selvityksiin. Luetteloon on otettu myös Suomessa julkaistuja ulkomaisia artikkeleita sekä ulkomailla julkaistuja suomalaisia artikkeleita. Mukaan on otettu joitakin aikaisemmin julkaistuja tutkimuksia ja selvityksiä, joita ei ole mainittu vastaavassa vuosiluettelossa. Lyhyitä kannanottoja tai tiedotuksenluonteisia artikkeleita ei ole tähän luetteloon otettu.

Aineiston aiheenmukainen jako on suoritettu Alkon tietopalvelun luokitusmenetelmällä. Luetteloon liittyy henkilöhakemisto, jonka numerot viittaavat kirjallisuusviitteen numeroon.

Kirjallisuusviitteen tiedot ovat seuraavassa järjestyksessä: tekijä(t), artikkelin otsikko tai kirjan nimi, aikakauslehti tai sarja, vuosi, volyymi, numero ja sivut. Kirjoista on lisäksi ilmoitettu kustannuspaikka, kustantaja ja vuosi.

Tätä vuosittaista luetteloa laajempi kokonaisuus on Alkon tietopalvelun atk-pohjainen alkoholialan tietopankki ALKINFO. Sen ylläpito aloitettiin vuonna 1978, ja se sisältää tällä hetkellä n. 30 000 viitettä. Tiedonhakuja voidaan tehdä mm. tekijän nimen, asiansojen ja aihealuokan mukaan. Lähempiä tietoja asiasta saa Ritva Lingolta puh. 90-133 2808.

Mahdolliset täydennykset ja muut luetteloa koskevat huomautukset pyydetään osoittamaan Jarmo Heinonsel, Oy Alko Ab, Tietopalvelu, PL 350, 00101 Helsinki, puh. 90-133 2706.

This catalog is the 20th in a series of catalogs of the literature which has been published in the journal Alkoholipolitiikka since 1972. Reports concerning alcohol research and policy have received the main attention in compiling the catalog, and it also includes foreign research published in Finland as well as Finnish studies published abroad. Certain studies and reports published earlier which are not mentioned in the annual catalog of that year are additionally included. Brief viewpoints are excluded from the catalog.

The material has been classified by subject matter using the classification method of the Alko's Information Services. The catalog is furnished with an index of authors assigned numbers referring to a literature reference number.

The information in a literature reference is in the following order: author(s), title of article or book, periodical or series, year, volume, number and pages. The place of publication, publisher and year of publication are additionally provided for books.

The alcohol information data base ALKINFO maintained by the Alko Information Services is more extensive than this annual bibliography. By now it comprises about 30 000 references, including the books, reports, and periodicals acquired by the services, and articles in international, Scandinavian, and Finnish scientific journals. The alcohol-related documents are indexed and classified for retrieval. For further information on the Finnish alcohol data base contact Ritva Linko, phone 133 2808.

Comments should be addressed to Mr. Jarmo Heinonen, Alko Ltd, Information Services, Box 350, 00101 Helsinki, Finland (phone 133 2706).

SISÄLLYS	Sivu	CONTENTS	Page
Aineenvaihdunta	157	Alcohol policy and alcohol system	144
Alkoholijuomat	161	Alcohol use, consumption and damage	147
Alkoholijuomien käyttö, kulutus ja haitat	147	Alcoholic beverages	161
Alkoholin fysiologiset vaikutukset	159	Alcoholism	150
Alkoholipolitiikka ja alkoholijärjestelmä	144	Economics of alcohol	146
Alkoholismi	150	Education and prevention	155
Alkoholitalous	146	Family problems	153
Asunnottomuus	152	Health problems, mortality, casualties	154
Hermosto	158	History, alcohol culture and tradition	144
Historia, alkoholikulttuuri ja perinne	144	Homelessness	152
Informatiikka ja bibliografiat	143	Information science and bibliographies	143
Järjestysongelmat ja rikollisuus	153	Laboratory animal behaviour	156
Koe-eläinten käyttäytyminen	156	Metabolism	157
Liikenne	154	Nervous system	158
Muut päihdeongelmat	156	Other drug problems	156
Naiset ja alkoholi	149	Physiological effects	159
Nuoret ja alkoholi	148	Public order and criminality	153
Perheongelmat	153	Restaurant economics, on-premise retailing	147
Ravintolatalous, anniskelu	147	Traffic	154
Terveysongelmat, kuolleisuus ja onnettomuudet	154	Women and alcohol	149
Työelämä	153	Work life	153
Valistus ja ennaltaehkäisy	155	Young people and alcohol	148

HENKILÖHAKEMISTO INDEX OF AUTHORS

Aaltonen, Iiris 172	Bühler, R. 366	George, Frank R. 351
Aasland, Olaf Gjerløw 288	Carlen, Peter L. 389	Giesbrecht, Norman 290
Achté, Päivi 173	Clarke, Oz 441	Giri, P. Rathna 402
Ackerman, Robert 256	Clemons, Gisela 163, 399	Glories, Y. 444
Ahlström, Salme 1, 2, 34, 35, 36, 111, 147, 148, 149, 157	Compton, Kathleen V. 421	Glue, Paul 390
Ahokas, Hanna 174	Cork, R. Margaret 257	Gonzales, René 290
Ahola, Tapani 175	Cortes, Clive 442	Goodlett, Charles R. 395
Alaranta, Hannu 289	Crabbe, John C. 396	Goos, Cees 86, 130
Alasuutari, Pertti 16, 17,	Dahlgren, I. Lena 397	Gorkin, Vladimir Z. 378
Anokhina, Irina P. 378	Dave, Jitendra R. 402	Granfelt, Jarmo 87
Anttila, Erkki 37	Diederiks, J. P. M. 112	Granger, A. 387
Antti-Poika, Ilkka 289	Drayna, D. 400	Grant, Cattis 39, 318
Arvio, M. 368, 431	Drop, M. A. 112	Grant, Kathleen A. 402
Asplund, Sirpa 178	Eckardt, Michael J. 379, 387	Grant, Marcus 290
Autio, S. 368, 431	Engel, J. A. 350	Grönroos, Jorma 180
Belknap, John K. 396	Engström, K. 415	Gudmundsdóttir, Ása 115
Bergmark, Anders 38	Eriksson, C. J. Peter 350, 383, 397, 398, 416, 420, 423, 424, 425, 426	Gulya, Karoly 402
Bertrand, A. 439	Eriksson, Åke 179	Haapanen, Seppo 181
Bister, L. 369	Eräsaari, Risto 3	Hakala, Juhani 40, 96, 97
Björkqvist, S.-E. 179	Fahlenius, Rae 443	Hakkarainen, Pekka 331, 332
Blake, Joan E. 421	Fahlke, C. 350	Hallamaa, Timo 98
Brewtus 440	Fahrenkrug, Hermann 33, 139	Halla-Seppälä, Outi 182, 183
	Forsander, Olof A. 429	Halmesmäki, Erja 163, 170, 399
	Fukunaga, Tatsushige 420	Halminen, Jari 18
	Furman, Ben 175	Hammer, Torild 333
	Gelooven, R. M. W. van 112	Hannuksela, Minna 361, 371, 372, 400

- Harford, Thomas C. 111
Hartwall, Peter 448
Hauge, Ragnar 4, 291
Heikkilä, Lena 99, 100
Heikkilä, Markku 184
Heikkilä, Veijo 185
Heikkinen, H. 293
Heikkinen, Erkki 292, 404, 419
Heinonen, Jarmo 5, 6, 19
Heinonen, Matti 278
Heinälä, Pekka 293, 339
Heinänen, Aira 7, 20, 21
Helgason, Tómas 41
Hellevuo, Kaisa 359, 380, 381, 385
Hemánus, Pertti 42
Hentilä, Jorma 43, 44, 45, 76, 77, 116, 186, 319, 320
Hervonen, A. 354
Hietala, Jarmo 382
Hietanen, Erkki 279
Hilakivi, Leena A. 360
Hillbom, Matti 294, 295, 296, 297, 401
Hirvonen, Jaana 244
Hoffman, Paula L. 402
Holmila, Marja 22, 164, 187, 258, 259, 321, 322
Honkanen, Risto 298, 307
Huhtaniemi, Ilpo 432, 438
Humaloja, K. 368, 431
Hurskainen, Raija 188
Huttunen, P. 403
Hynynen, Markku 304, 408
Hytinen, Irja 165
Hytinen, Marita 33, 139
Hyvärinen, Matti 23
Hyytiä, P. 352
Hård, Ernest 350, 397
Härkönen, M. 171, 398, 404, 419, 423, 424, 425, 426
Härkönen, T. 419
Härkönen, Timo 445, 446, 448
Hörkkö, Jorma 280
Ilvesviita, Arja 189
Ingargiola, Marie-Claire 439
Ishizawa, Hideaki 402
Israel, Yedy 420
Jaakkola, M. 373, 374
Jaatinen, P. 354
Jetsu, Timo 335
Jokelainen, Kalle 123, 410
Jokinen, Eeva 117
Jokinen, Heikki 46, 47
Jolkkonen, J. T. 200
Jumppainen, Esko 196
Juntunen, Ritva 191
Jääskeläinen, I. 383, 427, 436
Jääskinen, Matti 48
Kaikkonen, Päivi 336
Kallio, Tarja 192, 224
Kampov-Polevoy, A. B. 353
Kannas, Lasse 150
Kannisto, Pirjo 349
Kaprio, Jaakko 118, 132
Karhu, Hannu 98
Karhunen, P. J. 283, 299
Karkola, Kari 300, 315
Karonen, S.-L. 412
Karvonen, Jaakko 308
Karvonen, Juha 119, 428
Karvonen, Sakari 157, 158, 159
Kasheffskaya, O. P. 353
Kaukonen, Olavi 193
Kauppila, Olli 24
Kervinen, K. 362, 372
Keränen, Sirkku 101
Keskinen, Eero 196
Keso, Lauri 170, 194, 195, 263
Kesäniemi, Y. Antero 361, 362, 371, 372, 400
Kettunen, Pirjo 196
Keup, Wolfram 86, 130
Khristolyubova, Nelli A. 378
Kiianmaa, Kalervo 8, 25, 354, 357, 381, 384, 385
Kim, Chul 381
Kim, Daniel 396
Kinnunen, Aarne 337
Kirvesoja, Marjut 197
Kivisaari, Leena 207, 413
Klingemann, Harald 49
Knibbe, R. A. 112
Knuuttila, Esko 198
Koistinen, Paavo 171, 199, 338
Koivula, Timo 236, 313, 365, 373, 374, 375, 376
Koivumaa-Honkanen, Heli 298
Koivusalo, M. 430
Kokko, Simo 301
Kolk, Thomas 120
Kontula, K. 404, 419
Koponen, H. 200
Korpi, Esa R. 316, 355, 356, 359, 360, 386, 391, 394
Korri, U.-M. 363
Korte, Taimi 339
Kortelainen, M. L. 403
Kortteinen, Timo 50, 51, 88
Koskenvuo, M. 118
Koskikallio, Ilpo 121
Koskinen, Pekka 201, 302, 303, 304, 405, 407, 408, 409
Kotilainen, Kerttu 196
Kouri, Ilkka 151
Kronlöf, Jukka 448
Krylova, Olga Yu 378
Kuitunen, T. 406
Kumpulainen, Timo 173
Kupari, Markku 201, 302, 303, 304, 405, 407, 408, 409
Kylmälä, Jouni 202, 252
Kyröläinen, Risto 203, 204
Kärkkäinen, Merja 207, 413
Kärkkäinen, Päivi 123, 205, 206, 308, 369, 410, 411, 428
Kääriäinen, Juha 269, 270
Kääriäinen, Pekka 449
Kölhi, Taina 188
Laakso, Aku-Pekka 52
Laitinen, Kalevi 207, 305, 412, 413
Lalla, Martti 207, 413
Lamberg-Allardt, Christel 207, 412, 413
Lamminpää, Anne 152, 153
Lane, E. 387
Lankinen, Heikki 102
Lappalainen, Jaakko 382
Lauharanta, Jorma 308, 428
Laursen, Lau 26
Lausvaara, Jari 208
Le, A. D. 357, 414
Lehtinen, Ritva 209
Lehto, Juhani 210, 211, 212, 213
Lehtonen, Pekka 450
Lehtonen, Timo 435
Leinonen, Hannu 302, 405
Leskinen, Yrjö 271
Liira, J. 415
Lindblad, Maaria 125
Lindholm, Merja 87
Lindman, R. 416
Lindros, K. O. 366, 417
Linnoila, Markku 214, 245, 387
Lister, R. 387
Liu, Li-Ing 402
Liuttu, Seppo 53
Louhelainen, Pekka 27
Lovinger, David M. 388
Lundberg, Olle 306
Luomahaara, Jaakko 253
Manninen, Jouko 281
Martin, Marjatta 244
Martin, Peter R. 379
Mattila, M. E. 418
Mattila, Mauri J. 364, 406, 418
Maula, Johanna 89, 124, 125

- Meisch, Richard A. 351
 Merrill, Catherine M. 396
 Metsänen, H. 365
 Mizoi, Yasuhiko 420
 Moilanen, I. 154
 Moilanen, Merja 215
 Montonen, Marjatta 323, 324
 Morgan, Patricia 216
 Moss, E. 387
 Moutounet, M. 455
 Mustonen, Heli 259
 Muuronen, Antti 297
 Mykkänen, Jouko 28
 Mäkelä, Klaus 126
 Mäkelä, Rauno 217, 218, 376
 Mäkeläinen, Eija 104
 Mäki, Helmi 9
 Mäki, Martti 282
 Mäki, T. 404, 419
 Mäkinen, Aarne U. 105
 Mönkkönen, Urpo 244
 Naapuri, Marja 325
 Niemelä, Jorma 10, 11, 219, 220, 221
 Niemelä, Onni 420, 421
 Noldy, Nancy E. 389
 Nordback, I. 373, 374
 Nukari, Heikki 451
 Numminen, M. A. 106
 Nuolijärvi, Pirkko 127, 222
 Nutt, David J. 390
 Nykänen, Irma 431, 452, 453
 Nykänen, Lalli 452, 453
 Obremski, Karen 132
 Oja, Simo S. 356, 391
 Oksanen, Hannu 340
 Olkkonen, S. 307
 Olsson, Börje 29
 Orava, Mauri M. 398, 424, 425, 426
 Orava, Tapio 223
 Orpana, Arto K. 398, 422, 423, 424, 425, 426
 Orrego, Hector 421
 Oscarsson, Lars 38
 Ovaska, Irma 224
 Ovchinnikova, Larissa N. 378
 Paarlahti, Juha 454
 Paaso, Kari 54, 55, 56
 Pahlen, B. von der 416
 Pajuojja, Jussi 272, 273
 Palo, J. 368, 431
 Paltschik, Anna Kaarina 166, 167
 Pares, X. 366
 Partanen, Juha 30, 128, 129, 326, 327
 Patterson, L. 366
 Pekkari, Taito 341
 Pelkonen, R. 171
 Peltonen, Matti 12, 31
 Peltoniemi, Teuvo 342
 Penttilä, Antti 283, 284, 285, 299, 300
 Penttilä, Kai E. 367, 417
 Pesonen, Heikki 225, 264
 Peura, P. 383, 427, 436
 Pfäffli, A. 369
 Piepponen, T. 293
 Piispa, Matti 57, 328
 Pikkarainen, J. 283, 284, 285
 Pitkäjärvi, T. 313, 376
 Plant, Martin 86, 130
 Pohjolainen, Timo 289
 Poikolainen, Kari 206, 308, 411, 428
 Poukkula, Kaisu 260
 Puech, J.-L. 455
 Pulkkinen, Pekka 343
 Pyörälä, Eeva 131, 156
 Päivärinta, Petri 358, 360
 Pösö, Reeta, A. 429
 Pöyskö, Anu 227
 Rabier, P. 455
 Rahkonen, Ossi 160
 Rannik, Erkki 259
 Rantakallio, P. 154
 Reinikainen, K. J. 200
 Reivilä, Marjut 309
 Reunala, Timo 308, 428
 Revel, G. de 439
 Riekkinen, P. J. 200
 Riihimäki, Pentti 228
 Riihimäki, V. 415
 Riittinen, Liisa 275
 Rimpelä, Arja 157, 158, 159, 160, 344
 Rimpelä, Matti 157, 158, 159, 160, 345
 Rio, Daniel E. 379
 Risteli, Juha 421
 Risteli, Leila 421
 Ritz, Mary C. 351
 Rohrbach, John W. 379
 Roine, Risto P. 123, 168, 171, 410, 431
 Room, Robin 290
 Rootman, Irwin 290
 Rose, Richard J. 118, 132
 Rosenqvist, Pia 229, 346
 Rostila, Ilmari 230
 Rout, U. K. 430
 Ruotsalainen, Marja-Leena 231
 Ruutu, Mirja 435
 Ranttilä, Kimmo 32
 Saarinen, Erja 232
 Saarnio, Pekka 233, 234
 Saarto, Ari 261, 265
 Salaspuro, Mikko 123, 194, 195, 206, 263, 310, 311, 314, 368, 369, 410, 411, 431
 Salmela, K. 368, 369, 431
 Salmela, Tuula 235
 Salmenperä, Markku 304, 408
 Salmi, P. 354
 Salmi, Pentti 456
 Salo, Maija 90
 Salomaa, Jukka 133, 134, 135
 Salonen, Iris 382, 432
 Saransaari, Pirjo 356, 391
 Sarviharju, M. 354
 Saukko, P. 433
 Savio, Annikki 59
 Savolainen, Markku J. 361, 362, 370, 371, 372, 400
 Savonius, Bernt 266
 Seppä, Kaija 236, 312, 313, 376
 Seppälä, Timo 339, 406
 Seppänen, S. 372
 Seulamo, Tarja 136
 Shamakina, Inna Yu 378
 Sillanauke, Pekka 236, 313, 365, 373, 374, 375, 376, 377
 Siltala, Juha 237
 Siltanen, Anja-Riitta 238
 Simola, Liisa 457
 Simpura, Jussi 33, 60, 61, 62, 137, 138, 139
 Sinclair, J. D. 239, 352, 353
 Sippel, H. 434
 Sippola, Reijo 173
 Sirén, Anja 218
 Sjöblom, Tarja 6
 Skog, Ole-Jørgen 140
 Skretting, Astrid 347
 Smith, Gordon 298
 Sorri, Pentti 240
 Stapleton, J. M. 387
 Stenius, Kerstin 13, 14, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 229, 276
 Stenius, Mikael 348
 Strömberg, Christer 339
 Suhonen, Heikki 267
 Sulkunen, Pekka 69
 Summa, Hilka 254
 Suokas, Antti 123, 201, 314, 369, 409, 410
 Suoniemi, Ilpo 91, 92, 93, 94

- Suoninen, Lea 169
 Suzdak, Peter D. 356
 Swantz, Marja-Liisa 15
 Syvälahti, Erkka 382
 Söderlund, Kerstin 287
 Söderman, René 458
 Söderpalm, B. 350
 Taari, Kimmo 435
 Tabakoff, Boris 402
 Takala, Jukka-Pekka 241
 Tapanainen, Erkki 255
 Tennilä, T. 383, 427, 436
 Teperi, Juha 160
 Teramo, Kari A. 163, 399
 Thorsen, Thorkil 33, 70, 71, 139, 330
 Ticku, Maharaj K. 392
 Tiekso, Leena 188
 Tigerstedt, Christoffer 72, 73, 74, 75, 125, 141
 Toivonen, Manu 107
 Tolkki-Nikkonen, Mirja 262
 Tolonen, Marjo 242
 Tourunen, Jouni 243
 Towle, Leland 290
 Tunninen, R. 412
 Tuomainen, Raimo 244
 Tuomala, Matti 95
 Tuomala, P. 171
 Tuominen, Juha Antti 438
 Tuominen, Kristiina 356, 359, 360
 Tuominen, Tauno A. 108
 Uotila, Jaana 109
 Uusi-Oukari, Mikko 356, 393, 394
 Vaglum, Per 333
 Wahlfors, Lennart 110
 Vainio, Marja 315
 Vainio, Sirpa 197
 Vartiainen, Erkki 161
 Weight, Forrest F. 388
 Veijola, Soile 117
 Veirto, Ulla 162
 Ventilä, Markku 201, 304, 408, 409
 West, James R. 395
 White, Geoffrey 388
 Widenius, Tom V. 398, 437
 Widness, John A. 163, 399
 Viikko, Reijo K. 398, 424, 425, 426
 Viken, Richard 132
 Viljanen, Risto 98
 Williams, Christopher 132
 Vilpo, J. 377
 Vilpo, L. 377
 Vilska, Jussi 152, 153
 Winell, Klas 349
 Virkkunen, Matti 245
 Virta, Kari 246
 Virtanen, Matti 45, 76, 77, 247, 248
 Virtanen, V. 365
 Vuolle, Pauli 150
 Välimäki, Matti 170, 171, 207, 412, 413, 438
 Väänänen, Ari 249
 Ylikahri, Reino 8, 170, 171, 207, 316, 404, 412, 413, 419, 438
 Ylikorkala, Olavi 163, 170, 399
 Ylöstalo, Pekka Viljo 277
 Yuan, C. 417
 Örtendal, Claes 317
 Öst, B. 416
 Östberg, Viveca 306
 Österberg, Esa 36, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 130, 143, 144, 145, 290
 Östman, Inger 250

INFORMATIIKKA JA BIBLIOGRAFIAT 304.1:016
 INFORMATION SCIENCE AND BIBLIOGRAPHIES

1. Ahlström, Salme. *Fyra samhällsvetenskapliga alkoholforskningsenheter vid San Francisco-bukten. Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 46–49.
2. Ahlström, Salme. *Kanadan uusi päihdekeskus. Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 161.
3. Eräsaari, Risto. *Alkoholi- ja sosiaalipolitiikan tutkimuksen aikalaisongelma: hiipivä yliprofessionalismi? (Creeping over-professionalism as a problem of contemporary alcohol- and social policy research? English summary.) Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 64–69.
4. Hauge, Ragnar. *Suomalainen yhteiskuntatieteellinen alkoholitutkimus — norjalaisesta näkökulmasta (Finnish social alcohol research — from a Norwegian viewpoint. English summary.) Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 60–63.
5. Heinonen, Jarmo. *30 vuotta Alkoholitutkijain seuraa (30 years of Finnish Society for Alcohol Re-*

search. English summary.) Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 55–59.

6. Heinonen, Jarmo & Sjöblom, Tarja. *Alkoholikirjallisuus Suomessa 1989. Alcohol Studies in Finland 1989. Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 107–124.
7. Heinänen, Aira. *25 vuosikertaa Tiimejä. Tiimi*, 1990. No. 5, s. 36–38.
8. Kiianmaa, Kalervo & Ylikahri, Reino. *WHO käynnistää laajan tutkimusprojektin. Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 1, s. 49–50.
9. Mäki, Helmi. *Kirjoitus ajan valtimolla. Tiimin pääkirjoitukset vuosina 1965–1990. Tiimi*, 1990. No. 5, s. 30–35.
10. Niemelä, Jorma. *Näkemyksen rikkautta — kononaisuutta kadottamatta. Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 53–54.
11. Niemelä, Jorma. *Tutkimusjohtaja Klaus Mäkelä: tutkijoiden vaihtuvuutta lisättävä. Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 13, s. 627.
12. Peltonen, Matti. *Alkoholitutkimus ja historia*

(Alcohol research and history. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 75–79.

13. Stenius, Kerstin. Möten i Moskva. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 43–46.

14. Stenius, Kerstin. Tapaamisia Moskovassa. *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 1, s. 46–49.

15. Swantz, Marja-Liisa. Alcohol research in developing societies from the point of view of development studies. In: Maula, Johanna & Lindblad, Maria & Tigerstedt, Christoffer (eds.). *Alcohol in developing countries. Proc. from a meeting in Oslo, Norway, August 7–9, 1988*. P. 28–35. NAD publication no. 18. Helsinki, 1990. 245 p. ISBN 951-47-3113-1. ISSN 0358-7024.

HISTORIA, ALKOHOLIKULTTUURI JA PERINNE 304.1(09)
HISTORY, ALCOHOL CULTURE AND TRADITION

16. Alasuutari, Pertti. Desire and craving. Studies in a cultural theory of alcoholism. Dissertation. Tampere: University of Tampere, 1990. 173 p. Acta Universitatis Tamperensis. Ser. A; vol. 288. ISBN 951-44-2617-7. ISSN 0496-7909 (nid.).

17. Alasuutari, Pertti. Raittiusaate ja alkoholismi (Temperance movement and alcoholism. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 126–132.

18. Halminen, Jari. Aikakauslehti Väinämöisen raittiusideologia ja raittiuspolitiikka vuosina 1897–1907. Suomen historian pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 135 s.

19. Heinonen, Jarmo. Suomi ja 60. leveysasteen syndrooma. *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 156–157.

20. Heinänen, Aira. Pontikankeittäjät metsän siimeksessä. *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 17, s. 848.

21. Heinänen, Aira. Viimeiset viinakuvat. *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 24, s. 1292–1293.

22. Holmila, Marja. Keskiluokka ravintolassa. Kirjallisuusarvostelu teoksesta: Ahola, Eija. *Happy hours. Uuden keskiluokan ravintolaelämää*. Helsinki: Hanki ja jää, 1989. *Psykologia*, 1990. Vol. 25, no. 3, s. 239–240.

23. Hyvärinen, Matti. ”Tillikkavallankumoukselliset”. *Alkoholi opiskelijaliikkeen aktivistien poliittisissa elämäkerroissa*. (The ”Tillikka revolutionaries”. *Alcohol in the political career of student movement activists*. English summary.) *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 6, s. 292–302.

24. Kauppila, Olli. Viinejä ja väkeviä. Salmisaaren tehtaan 50-vuotishistoriikki. Helsinki: Oy Alko Ab, 1990. 327 s.: kuv., taul. ISBN 951-8913-35-8 (sid.).

25. Kiianmaa, Kalervo. Reino Ylikahri in memoriam. *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 163–164.

26. Laursen, Lau. Værtshuskultur og alkoholdebat i det tyske socialdemokrati omkring 1900 (Public house traditions and the debate on alcohol in German Social Democracy around 1900. English summary). *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 127–136.

27. Louhelainen, Pekka. Kansanäänestys kielto-laista. *Talouspolitiikkaa alkoholipolitiikan kaavussa*. Teoksessa: *Sosiaalipolitiikka 1990. Sosiaalipoliittisen yhdistyksen vuosikirja*. S. 95–118. ISSN 0356-0368.

28. Mykkänen, Jouko Juhani. Materiaalinen katharsis: esteettinen näkökulma. *Gastronomian esteetiikan pro gradu -työ*. (Kirkkonummi): Jouko Mykkänen, 1990. 106 s., moniste.

29. Olsson, Börje. *Alkoholpolitik och alkoholens fenomenologi. Uppfattningar som artikulerats i pressen*. (Alcohol policy and the phenomenology of alcohol. Conceptions articulated in the press. English summary.) *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 184–195.

30. Partanen, Juha. Alcohol in culture and social life. *Alcologia*, 1990. No. 1, p. 23–32.

31. Peltonen, Matti. Alkoholi ja uusi maalaisjulkisuus. *Alkoholikysymyksen syntyminen Suomessa kotipolton kiellon jälkeen*. (Alcohol and the new rural publicity. English summary.) *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 1, s. 2–12.

32. Rantilä, Kimmo. Greimas ja olutmainoksen taika (Greimas and the magic of beer commercials. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 80–90.

33. Simpura, Jussi & Fahrenkrug, Hermann & Hyttinen, Marita & Thorsen, Thorkil. Drinking, everyday life situations and cultural norms in Denmark, Finland, and West Germany: An experiment with nonactive role-playing. *The Journal of Drug Issues*, 1990. Vol. 20, no. 3, p. 403–416.

ALKOHOLIPOLITIikka JA
ALKOHOLIjärjestelmä 304.11
ALCOHOL POLICY AND ALCOHOL SYSTEM

34. Ahlström, Salme. *Alkoholförhållanden och alkoholforskning på Nya Zeeland*. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 225–227.

35. Ahlström, Salme. *Alkoholilolot ja alkoholitutkimus Uudessa-Seelannissa*. *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 255–257.

36. Ahlström, Salme & Österberg, Esa. *Alkoholipoliittisen mielipideilmaston muutokset 1980-luvulla* (Changes in alcohol political climate of opinion in 1980s. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 6, s. 266–276.

37. Anttila, Erkki. EY:n vaikutus suomalaiseen al-

koholipolitiikkaan. Kavaljeeri, 1990. No. 2, s. 2.

38. Bergmark, Anders & Oscarsson, Lars. Den svenska alkoholdiskursens retorik: Den politiska och administrativa nivån. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 213–218.

39. Grant, Cattis. Forskning och försäljning under samma tak. Alkohol och narkotika, 1990. No. 1, s. 21.

40. Hakala, Juhani. Kulutusta ohjataan mietoihin. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 1–2, s. 48–49.

41. Helgason, Tómas. Udviklingen af islandsk alkoholpolitik. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 105–107.

42. Hemánus, Pertti. Holhous ja alkoholi, käsitteellinen viidakko. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 199–200.

43. Hentilä, Jorma. Integrationen som utmaning för alkoholpolitiken. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 52–53.

44. Hentilä, Jorma. Vie hakoteille. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 6, s. 265.

45. Hentilä, Jorma & Virtanen, Matti. Alko ja 90-luvun paineet. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 213.

46. Jokinen, Heikki. Alkoholial Euroopan reunalla. EY:n vaikutus alkoholipolitiikkaan: Viinan hinta saattaa alentua, mutta ikärajat kohota. Kirjallisuusarvostelu: Tigerstedt, Christoffer. EG, alkohol och Norden. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning, 1990. Helsingin Sanomat, 16.7.1990.

47. Jokinen, Heikki. Euroopan yhteisön alkoholipolitiikka. Valtio-opin laudaturtyö. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 133 s. Myös: Euroopan yhteisö ja Suomen alkoholipolitiikka, Helsinki: Suomen Raittiusjärjestöt ry., 1990. 45 s. ISBN 951-95079-1-4.

48. Jääskinen, Matti. Viinamonopolit purkamisuhan edessä. Euroopan yhteismarkkinat tuovat alkoholin myyntiin uusia odotuksia. Uusi Suomi, 21.1.1990 (yliöart.).

49. Klingemann, Harald. Alkoholipolitiikka vastatuudessa? ”Uusraittius ja muuttuvat terveystiettykset tulevaisuuden perspektiiveinä Sveisissä. (”New sobriety” and changed attitudes to health as perspectives for the future. English summary.) Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 1, s. 24–33.

50. Kortteinen, Timo. Alcohol and urbanization in Africa. In: Maula, Johanna & Lindblad, Maaria & Tigerstedt, Christoffer (eds.). Alcohol in developing countries. Proceedings from a meeting in Oslo, Norway, August 7–9, 1988. P. 36–58. NAD publication no. 18. Helsinki, 1990. 245 p. ISBN 951-47-3113-1. ISSN 0358-7024.

51. Kortteinen, Timo. International trade and availability of alcoholic beverages in developing countries. In: Proceedings of the 32nd International

Institute on the Prevention and Treatment of Alcoholism, Budapest 1st–6th June, 1986. Lausanne: The International Council on Alcohol and Addictions, 1989. P. 68–74.

52. Laakso, Aku-Pekka. Viina pitää hintansa (Heikki Kosken haastattelu). Fakta, 1990. No. 9, s. 28–30.

53. Liuttu, Seppo. Päihteiden maahantuonnin valvonta. Julkisoikeuden pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 98 s.

54. Paaso, Kari. Englannin olutpolitiikka Suomen linjoille. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 7–8, s. 33.

55. Paaso, Kari. EY ja Suomen alkoholipolitiikka. Selvä!, 1990. No.1, s. 4–5.

56. Paaso, Kari. Norjan uusi alkoholilaki ja EY. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 205–206.

57. Piispa, Matti. Alkoholiliberalismin suuri linja (The trend in alcohol liberalism. English summary). Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 6, s. 277–283.

58. Raittius- ja alkoholiasian neuvottelukunnan alkoholipoliittinen kannanotto (Alkoholipoliittisk ställningstagande av delegationen för nykterhets- och alkoholfrågor). Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1990. 90 s. + liitt. Komiteamietintö 1989: 63 (Kommittébetänkande 1989: 63). ISBN 951-47-3178-6.

59. Savio, Annikki. Alkoholipoliittinen odotusajka. Sosiaaliviesti, 1990. No. 5–6, s. 64–70.

60. Simpura, Jussi. Drinking habits, societal change and alcohol policy: the case of Finland, 1968–1984. In: Proceedings of the 32nd International Institute on the Prevention and Treatment of Alcoholism, Budapest 1st–6th June, 1986. Lausanne: The International Council on Alcohol and Addictions, 1989. P. 1–6.

61. Simpura, Jussi. Kansalaismielipide vaatii alkoholipolitiikan liberalisointia. Alkoholinkulutus kasvaa edelleen. Turun Sanomat, 20.11.1990, alakerta.

62. Simpura, Jussi. Onko alkoholipolitiikalla mitään virkaa? Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 151–153.

63. Stenius, Kerstin. Alkoholipolitiikan i kris. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 229–230.

64. Stenius, Kerstin. A/S Vinmonopolet: ”Från en förvaltningsinstitution till ett produktions- och handelsföretag”. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 54–57.

65. Stenius, Kerstin. Det liberala Finland och det restriktiva Sverige. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 211–212.

66. Stenius Kerstin. Ruotsin kaksoismonopoli ja EY (Egon Jacobsson ja Gabriel Romanus haastattelutavina). Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 258–261.

67. Stenius, Kerstin. Vin & Sprit inte rädd för avmonopolisering. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 4,

s. 205–206.

68. Stenius, Kerstin. Svenska politiker försvarar monopolsystemet. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 206–208.

69. Sulkunen, Pekka. Ranskalaiset valmistelevat tiukkaa alkoholilakia. *Helsingin Sanomat* 14.7.1990, yliö.

70. Thorsen, Thorkil. Dansk alkoholpolitik: oplysning, afgifter — og hvad mere? (Danish alcohol policy: education, taxation — what else? English summary.) *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 1–13.

71. Thorsen, Thorkil. Tanskalaista alkoholipoliittikkaa: valistusta, hintoja — ja mitä muuta? (Danish alcohol policy: education, taxation — what else? English summary.) *Alkoholipoliittikka*, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 174–186.

72. Tigerstedt, Christoffer (red.). EG, alkohol och Norden. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), 1990. 224 s.; taul. NAD-publikation, nr. 19. ISBN 951-47-3701-6.

73. Tigerstedt, Christoffer. EG och den alkoholpolitiska dimensionen. I: Tigerstedt, Christoffer (red.). EG, alkohol och Norden. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning, 1990. S. 5–21.

74. Tigerstedt, Christoffer. EY ja alkoholipoliittinen ulottuvuus (The European Community and the alcohol policy dimension. English summary). *Alkoholipoliittikka*, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 166–173.

75. Tigerstedt, Christoffer. Sverige, EG och alkoholpolitiken. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 231–232.

76. Virtanen, Matti & Hentilä, Jorma. Integraatio ei murena, mutta muuttaa Alkoa (Heikki Koski haastateltavana). *Alkoholipoliittikka*, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 203–205.

77. Virtanen, Matti & Hentilä, Jorma. Splittras Alko av ett förenat Europa? *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 208–211.

78. Österberg, Esa. Alkoholipoliittisten toimenpiteiden vaikutukset (The effects of alcohol control measures. English summary). *Alkoholipoliittikka*, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 242–250.

79. Österberg, Esa. Effekter av olika alkoholpolitiska åtgärder. I: Sverige, EG och alkoholpolitiken. En konferensrapport. CAN rapport-serie nr. 14. Stockholm: CAN, 1990. S. 16–30.

80. Österberg, Esa. EG, alkoholen och Norden — är dragkampen redan över? *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 111–113.

81. Österberg, Esa. EY, alkoholi ja Pohjoismaat. *Alkoholipoliittikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 91–93.

82. Österberg, Esa. ICAA:n alkoholipoliittikkaryhmä kokoontui Berlinissä. *Alkoholipoliittikka*, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 207–208.

83. Österberg, Esa. ICAA:s alkoholpolitiska grupp

möttes i Berlin. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 173–175.

84. Österberg, Esa. Liberaliserad alkoholkontroll — ökad alkoholkonsumtion? I: Tigerstedt, Christoffer (red.). EG, alkohol och Norden. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning, 1990. S. 108–134.

85. Österberg, Esa. Would a more liberal control policy increase alcohol consumption? *Contemporary Drug Problems*, 1990. Vol. 17, p. 545–573.

86. Österberg, Esa & Goos, Cees & Plant, Martin & Keup, Wolfram. Introduction. In: Plant, Martin & al. (eds.). *Alcohol and drugs. Research and policy*. Edinburgh: World Health Organization, Regional Office for Europe, 1990. P. 1–4.

ALKOHOLITALOUS 304.111 ECONOMICS OF ALCOHOL

87. Granfelt, Jarmo & Lindholm, Merja. Alkoholisairauksien sairaalakustannukset: laskentaperiaatteet ja suuruus vuonna 1987. Helsinki: Liiketaloustieteellinen tutkimuslaitos (LTT), 1989. 97 s. + liitel. Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja. Sarja B, no. 56, 1989.

88. Kortteinen, Timo. Alkohol och jordbruk i EG. I: Tigerstedt, Christoffer (red.). EG, alkohol och Norden. Helsingfors: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning, 1990. S. 34–55.

89. Maula, Johanna. From subsistence economy to cottage industry? Production of traditional alcoholic beverages as an income generating activity in Dar es Salaam region. Licentiatarbete. Åbo: Åbo Akademi, Sociologiska institutionen, 1990. 228 s. + liitel.

90. Salo, Maija. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen analyysi vuosilta 1969–1988. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, tutkimusseloste no. 15. Helsinki: Alko, 1990. 60 s. ISSN 0358-9749.

91. Suoniemi, Ilpo. Alkoholijuomien kysynnän analyysi kotitalousaineistosta. Osa 1: vähittäiskysynnän malli vuoden 1981 kotitaloustiedusteluaineistosta. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, tutkimusseloste no. 17. Helsinki: Alko, 1990. 72 s. ISSN 0358-9749.

92. Suoniemi, Ilpo. Alkoholijuomien kysynnän analyysi kotitalousaineistosta. Osa 2: vuoden 1981 kotitaloustiedusteluaineiston tuloksia. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, tutkimusseloste no. 18. Helsinki: Alko, 1990. 55 s. ISSN 0358-9749.

93. Suoniemi, Ilpo. Alkoholijuomien kysynnän analyysi kotitalousaineistosta. Osa 3: kotitalouden kysynnän aggregointi väestötasolle. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, tutkimusseloste no. 19. Helsinki: Alko, 1990. 43 s. ISSN 0358-9749.

94. Suoniemi, Ilpo. Alkoholijuomien kysynnän

analyysi kotitalousaineistosta. Osa 4: alkoholijuomien suurkulutukseen vaikuttavista tekijöistä. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, tutkimusseleste no. 20. Helsinki: Alko, 1990. 37 s. ISSN 0358-9749.

95. Tuomala, Matti. Alkoholien verotuksesta ja sen yhtenäistämisestä Euroopassa. TTT Katsaus (Työväen taloudellinen tutkimuslaitos), 1990. No. 4, s. 41–47.

RAVINTOLATALOUS, ANNISKELU 304.112
RESTAURANT ECONOMICS, ON-PREMISE RETAILING

96. Hakala, Juhani. Anniskeluhintojen vapautuksen vaikutuksista. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 200–202.

97. Hakala, Juhani. Tietoja vuoden 1989 anniskelutoiminnasta. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 101–106.

98. Hallamaa, Timo & Karhu, Hannu & Viljanen, Risto. Yritystoiminta hotelli- ja ravintola-alalla. Porvoo: WSOY, 1990. 357 s.: kuv. ISBN 951-95438-0-5.

99. Heikkilä, Lena. Hintahaitari soimaan! Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 3, s. 28–30.

100. Heikkilä, Lena. Irti säännöstelystä, tilalle kilpailua. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 4, s. 9–13.

101. Keränen, Sirkku. Keskiolutravintolan imago ja asema kirkastui. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 11, s. 17–19.

102. Lankinen, Heikki. Ravintola elää oluesta. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 1–2, s. 11.

103. Majoitus- ja ravitsemisalan oikeustapauksia. Helsinki: Hotelli- ja ravintolaneuvosto ry., 1988. 39 s.

104. Mäkeläinen, Eija. Alkoholiton on vaihtoehto – älä myy ei-ooota. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 10, s. 32–33.

105. Mäkinen, Aarne U. Oikeuspolitiikan vakiinnuttua vapaampaan hinnoittelupolitiikkaan? Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 4, s. 43–48.

106. Numminen, M. A. Olut ja citykulttuuri. Kaugungistaako sitikulttuuri metsäläiset? Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 1–2, s. 12–16.

107. Toivonen, Manu. Keskiolutta, kiitos! Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 11, s. 13–14.

108. Tuominen, Tauno A. Varo virheitä anniskelutoiminnassa. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 12, s. 18–19.

109. Uotila, Jaana. Asiakasvalintakriteerit Helsingin keskustan yökerhoissa. Helsinki: Haaga Instituutti, 1990. 63 s.: kuv. Haaga Instituutti, seminaaritöitä, 1990.

110. Wahlfors, Lennart. Olut anniskeluravintolan taloudessa. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 1–2, s. 22–23.

ALKOHOLIJUOMIEN KÄYTTÖ, KULUTUS JA
HAITAT 304.12
ALCOHOL USE, CONSUMPTION AND DAMAGE

111. Ahlström, Salme & Harford, Thomas C. Alkoholiepidemiologia-sektio Berliinissä. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 208–209.

112. Gelooven, R. M. W. van & Diederiks, J. P. M. & Knibbe, R. A. & Drop, M. A. Vardagens dryckessituationer (Drinking situations in everyday life in the Netherlands. English summary). Alkoholipolitik, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 24–35.

113. Oy Alko Ab:s förvaltningsråds berättelse över alkohollägets utveckling år 1989. Helsingfors: Alko, 1990. 48 s. ISSN 0356-2174.

114. Oy Alko Ab:n hallintoneuvoston kertomus alkoholien kehityksestä vuonna 1989. Helsinki: Alko, 1990. 48 s. ISSN 0356-2166.

115. Guðmundsdóttir, Ása. Icke-registrerad alkoholkonsumtion på Island (Unrecorded alcohol consumption in Iceland. English summary). Alkoholipolitik, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 155–164.

116. Hentilä, Jorma. Juomisen itsehallinta yksi ratkaisukeino? (Timo Kauppi haastateltavana.) Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 98–100.

117. Jokinen, Eeva & Veijola, Soile. Oman elämänsä turistik. Helsinki: Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos & Valtion painatuskeskus, 1990. 179 s.: kuv. ISBN 951-37-0020-8 (nid.).

118. Kaprio, J. & Koskenvuo, M. & Rose, R. J. Change in cohabitation and intrapair similarity of monozygotic cotwins for alcohol use, extraversion, and neuroticism. Behavior Genetics, 1990. Vol. 20, no. 2, p. 265–276.

119. Karvonen, Juha. Urheilulääkärin vastaanotolla. Tupakka, viina ja urheilu. Valmennus & kunto, 1990. No. 6, s. 45.

120. Kolk, Thomas. Nordisk alkoholstatistik 1983–1988. Alkoholipolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 118–126.

121. Koskikallio, Ilpo. På spaning efter förändringarna i den finska alkoholkulturen (In search of changes in Finnish alcohol culture. English summary). Alkoholipolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 85–92.

122. Kuntakohtaiset tilastot 1989. Helsinki: Alko, taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, 1990. 49 s.

123. Kärkkäinen, Päivi & Jokelainen, Kalle & Roinen, Risto & Suokas, Antti & Salaspuro, Mikko. The effects of moderate drinking and abstinence on serum and urinary beta-hexosaminidase levels. Drug and Alcohol Dependence, 1990. Vol. 25, no. 1, p. 35–38.

124. Maula, Johanna. Research in the production and consumption of alcohol in Tanzania: some preliminary reflections. In: Maula, Johanna & Lindblad, Maaria & Tigerstedt, Christoffer (eds.). Alco-

hol in developing countries. Proc. from a meeting in Oslo, Norway, August 7–9, 1988. P. 193–205. NAD publication no. 18. Helsinki, 1990. 245 p. ISBN 951-47-3113-1. ISSN 0358-7024.

125. Maula, Johanna & Lindblad, Maaria & Tigerstedt, Christoffer (eds.). Alcohol in developing countries. Proceedings from a meeting in Oslo, Norway, August 7–9, 1988. Helsinki: Nordic Council for Alcohol and Drug Research (NAD), 1990. 245 s. NAD publication no. 18. ISBN 951-47-3113-1. ISSN 0358-7024 (nid.).

126. Mäkelä, Klaus (toim.). Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. Helsinki: Gaudeamus, 1990. 285 s.: kuv. ISBN 951-66-2-502-9 (nid.).

127. Nuolijärvi, Pirkko. Keskusteluntutkimus. Teoksessa: Mäkelä, Klaus (toim.). Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. Helsinki: Gaudeamus, 1990. S. 114–141.

128. Partanen, Juha. Abstinence in Africa. In: Maula, Johanna & Lindblad, Maaria & Tigerstedt, Christoffer (eds.). Alcohol in developing countries. Proc. from a meeting in Oslo, Norway, August 7–9, 1988. P. 70–85. NAD publication no. 18. Helsinki, 1990. 245 p. ISBN 951-47-3113-1. ISSN 0358-7024.

129. Partanen, Juha. Alcohol in culture and social life. *Alcoholologia*, 1990. Vol. 2, no. 1, p. 23–32.

130. Plant, Martin & Goos, Cees & Keup, Wolfram & Österberg, Esa (eds.). Alcohol and drugs. Research and policy. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1990. 185 p. ISBN 0-7486-0113-9.

131. Pyörälä, Eeva. Trends in alcohol consumption in Spain, Portugal, France and Italy from the 1950s until the 1980s. *British Journal of Addiction*, 1990. Vol. 85, no. 4, p. 469–477.

132. Rose, Richard J. & Kaprio, Jaakko & Williams, Christopher & Viken, Richard & Obremski, Karen. Social contact and sibling similarity: Facts, issues, and red herrings. *Behavior Genetics*, 1990. Vol. 20, no. 6, p. 763–778.

133. Salomaa, Jukka. Alkoholijuomien kulutuksen taso ja rakenne OECD-maissa (The level and pattern of alcohol consumption in the OECD countries. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 214–223.

134. Salomaa, Jukka. Alkoholin kulutus eräissä OECD-maissa vuosina 1960–1988. Taloudellinen tutkimus ja suunnittelu, tutkimuslause no. 16. Helsinki: Alko, 1990. 120 s. ISSN 0358-9749.

135. Salomaa, Jukka. Alkoholin kulutus OECD-maissa: Miksi kulutus on kasvanut Suomessa mutta ei muualla? (Alcohol consumption in OECD countries: Why has consumption grown in Finland but not in other countries? English summary.) *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 6, s. 284–291.

136. Seulamo, Tarja. Kyllä Jeppe saa hiukan juodakin. *Työ—terveys—turvallisuus*, 1990. No. 2, s.

43–44.

137. Simpura, Jussi. Problems in data collection from the general population related to alcohol, tobacco and illegal drug use. In: Plant, Martin & Goos, Cees & Keup, Wolfram & Österberg, Esa (eds.). Alcohol and drugs. Research and policy. Edinburgh: World Health Organization, Regional Office for Europe, 1990. P. 17–25.

138. Simpura, Jussi. Tilastoitu köyhyys ja köyhyyden tilastojat. *Hyvinvointikatsaus*, 1990. No. 2, s. 1–3.

139. Simpura, Jussi & Fahrenkrug, Hermann & Hyttinen, Marita & Thorsen, Thorkil. Drinking, everyday life situations and cultural norms in Denmark, Finland, and West Germany: an experiment with nonactive role-playing. *The Journal of Drug Issues*, 1990. Vol. 20, no. 3, p. 403–416.

140. Skog, Ole-Jørgen. Att testa kausala hypoteser med trender som korrelerar: fallgruppar och utvär. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 93–104.

141. Tigerstedt, Christoffer. Omaelämäkertojen erillisteemojen analyysi. Teoksessa: Mäkelä, Klaus (toim.). Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. Helsinki: Gaudeamus, 1990. S. 99–113.

142. Valtioneuvoston kertomus eduskunnalle päihdeolojen kehityksestä vuonna 1989 sekä niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdytty ja suunniteltu ryhdyttäväksi päihteiden käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Helsinki: Valtioneuvosto, 1990. 79 s. ISSN 0786-1745.

143. Österberg, Esa. Alkoholbrukets sociala skadeverkningsar. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 233–234.

144. Österberg, Esa. Alkoholin käytön yhteiskunnalliset haitat. *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 261–262.

145. Österberg, Esa. The relationship between alcohol consumption patterns and the harmful consequences of drinking. In: Plant, Martin & Goos, Cees & Keup, Wolfram & Österberg, Esa (eds.). Alcohol and drugs. Research and policy. Edinburgh: World Health Organization, Regional Office for Europe, 1990. P. 82–92.

146. 1990 Alkoholitilastollinen vuosikirja. Alkoholstatistisk årsbok. Alcohol statistical yearbook. Helsinki: Alko, 1990. 109 s. ISSN 0783-1374.

NUORET JA ALKOHOLI 304.12-053.2/7
YOUNG PEOPLE AND ALCOHOL

147. Ahlström, Salme. How to measure alcohol-related problems amongst young people in community surveys. In: Plant, Martin & Goos, Cees & Keup, Wolfram & Österberg, Esa (eds.). Alcohol and drugs. Research and policy. Edinburgh: World

Health Organization, Regional Office for Europe, 1990. P. 71–81.

148. Ahlström, Salme. International project on adolescent drinking: the comparative analysis. In: Proceedings of the 32nd International Institute on the Prevention and Treatment of Alcoholism, Budapest 1st–6th June, 1986. Lausanne: The International Council on Alcohol and Addictions, 1989. P. 32–44.

149. Ahlström, Salme. Nuoret ja alkoholi. *Kotitalous*, 1990. Vol. 54, no. 9, s. 35–38.

150. Kannas, Lasse & Vuolle, Pauli. Sind Leistungs- und Freiheitsportler gegen die Anfechtungen des Alltags gefeit? *Drogalkohol*, 1989. Vol. 13, no. 3, S. 149–162.

151. Kouri, Ilkka. Nuorten tupakointi ja alkoholin käyttö. Pro gradu -tutkielma. Turku: Turun yliopisto, politiikan tutkimuksen ja sosiologian laitos, 1990. 72 s. + liitel.

152. Lamminpää, Anne & Vilksa, Jussi. Acute alcohol intoxications in children treated in hospital. *Acta Paediatrica Scandinavica*, 1990. Vol. 79, p. 847–854.

153. Lamminpää, Anne & Vilksa, Jussi. Alcohol intoxication and psychosocial problems among children. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 1990. Vol. 81, p. 468–471.

154. Moilanen, I. & Rantakallio, P. Living habits and personality development of adolescent twins: a longitudinal follow-up study in a birth cohort from pregnancy to adolescence. *Acta Geneticae Medicae et Gemellologiae*, 1990. Vol. 39, no. 2, p. 215–220.

155. Nuorten terveystottumusten väestöryhmittäiset erot ja elinolot 1977–1987. Toteutuiko terveystoimittainen jakaumatavoite? Helsinki: Lääkintöhallitus, 1990. 174 s. Lääkintöhallituksen julkaisuja. Terveystien edistäminen. Sarja tutkimukset, 1. 1990. ISBN 951-861-857-7.

156. Pyörälä, Eeva. Nuorten aikuisten juomakulttuuri Suomessa ja Espanjassa. Lisensiaatintutkimus. Helsinki: Helsingin yliopisto, sosiologian laitos, 1990. 109 s. + liitt.

157. Rimpelä, Arja & Rimpelä, Matti & Karvonen, Sakari & Ahlström, Salme. Rauch- und Trinkgewohnheiten der Jugendlichen in Finnland in den Jahren 1977–1987. Das Informationssystem über die gesundheitlichen Lebensgewohnheiten der Jugendlichen. *Drogalkohol*, 1990. Vol. 13, no. 3, S. 187–200.

158. Rimpelä, Matti & Karvonen, Sakari & Rimpelä, Arja. Nuorten terveystapatutkimus: asuinalue, sosiaalinen tausta ja koulunkäynti terveyttä säätelevinä muuttujina. *Suomen lääkirilehti*, 1990. Vol. 90, no. 22–23, s. 1946–1950.

159. Rimpelä, Matti & Rimpelä, Arja & Karvonen, Sakari. Nuorten terveystapatutkimus. Koulumenes-

tyksellä kahdensuuntainen vaikutus 16–18-vuotiaiden terveyteen? *Suomen lääkirilehti*, 1990. Vol. 90, no. 25, s. 2149–2152.

160. Rimpelä, Matti & Rimpelä, Arja & Rahkonen, Ossi & Teperi, Juha. The evolution of the juvenile health habit study 1977–1985. In: Anderson, R. & al. (eds.). *Health behaviour research and health promotion*. Oxford: Oxford University Press, 1988. P. 155–171.

161. Vartiainen, Erkki et al. Itä-Suomen nuorisoprojekti 1984–1988 loppuraportti. Helsinki: Valtion painatuskeskus, Kansanterveyslaitos, epidemiologian osasto, 1990. 176 s. Lääkintöhallituksen julkaisuja. Terveystien edistäminen. Sarja tutkimukset; 1990, 2. ISBN 951-37-0201-4 (-nid.).

162. Veirto, Ulla. Nuori juomari ei ole huomisen alkoholisti. *Työ—terveys—turvallisuus*, 1990. No. 2, s. 42.

NAISET JA ALKOHOLI 304.12-055.2 WOMEN AND ALCOHOL

163. Halmesmäki, Erja & Teramo, Kari A. & Widness, John A. & Clemons, Gisela & Ylikorkala, Olavi. Maternal alcohol abuse is associated with elevated fetal erythropoietin levels. *Obstetrics & Gynaecology*, 1990. Vol. 76, no. 2, p. 219–222.

164. Holmila, Marja. Kvinnor som storkonsument-er av alkohol. En presentation av ett forskningsprojekt. *NAD-nyhetsbrev*, 1990. No. 2, s. 31–35.

165. Hyttinen, Irja. Kun nainen juo: naisten alkoholikäyttö, alkoholin ongelmakäyttö ja hoito. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1990. 137 s.; taul. ISBN 951-37-0217-0.

166. Paltschik, Anna Kaarina. Kvinnor, barn, graviditet och alkohol — en otänkbar kombination? Pro gradu. Helsingfors: Helsingfors universitet, statsvetenskapliga fakulteten, 1990. 104 s.

167. Paltschik, Anna. Nainen, lapsi, raskaus ja alkoholi — mahdollon yhdistelmäkö? *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 20, s. 991–995.

168. Roine, Risto P. Mahalaukku, alkoholi ja nainen. *Duodecim*, 1990. Vol. 106, no. 19, s. 1314–1315.

169. Suoninen, Lea. Kun nainen juo. Kirjallisuusarvointi teoksesta: Hyttinen, Irja. Kun nainen juo. Helsinki: VAPK-kustannus, 1990. 135 s. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 20, s. 997.

170. Välimäki, Matti & Halmesmäki, Erja & Keso, Lauri & Ylikorkala, Olavi & Ylikahri, Reino. Serum lipids and lipoproteins in alcoholic women during pregnancy. *Metabolism*, 1990. Vol. 39, no. 5, p. 486–493.

171. Välimäki, M. & Pelkonen, R. & Härkönen, M. & Tuomala, P. & Koistinen, P. & Roine, R. & Ylikahri, R. Pituitary-gonadal hormones and adrenal

androgens in non-cirrhotic female alcoholics after cessation of alcohol intake. *European Journal of Clinical Investigation*, 1990. Vol. 20, p. 177–181.

ALKOHOLISMI 304.13
ALCOHOLISM

172. Aaltonen, Iiris. AA-liikkeen suomalaisessa jäsenlehdessä julkaistujen naisten ja miesten kirjoitusten vertailua. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, sosiologian laitos, 1990. 63 s. + liitel.

173. Achté, Päivi & Kumpulainen, Timo & Sipola, Reijo. Alkoholiongelmien ratkaisuihin puhaltavat uudet tuulet. Hoidot vaihtuvat ennaltaehkäisyyn. Työ—terveys—turvallisuus, 1990. No. 2, s. 38–39.

174. Ahokas, Hanna. Juomistietojen rinnakkaisvalitusteetti hoidon seuranta tutkimuksessa. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, sosiaali-psykologian laitos, 1990. 96 s. + liitel.

175. Ahola, Tapani & Furman, Ben. Juonia juopille: ratkaisukeskeinen lähestymistapa päihdeongelmiin. Helsinki: Lyhytterapiainstituutti, 1990. 127 s. ISBN 951-95946-0-4 (nid.).

176. A-klinikan tiimityöskentely: talviseminaariaineisto 1989. Julkaisu no. 5. Helsinki: A-klinikkain tuki ry., 1989. 159 s. ISSN 0785-3025.

177. Alkohol- och narkotikaproblem? Vem hjälper? 10. rev. uppl. Helsingfors: Socialstyrelsen, 1988. 48 s.

178. Asplund, Sirpa. Sosiaalihuollon tutkimus- ja kehittämistoiminta 1990. Sosiaalihuollituksen julkaisuja no. 20. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. 139 s. ISBN 951-47-4184-6.

179. Björkqvist, S.-E. & Eriksson, Åke (red.). Första missbruk. En studie i kringelbok om alkoholmissbruk: prevention, vård och själavård. Helsingfors: Kran, 1990. 107 s. ISBN 952-90-2506-8.

180. Grönroos, Jorma. Poliisi pesee, sosiaalitoimi kuivaa. Kohtaloita kisahallilla. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 13, s. 624–626.

181. Haapanen, Seppo. Tänään on hyvä päivä. Helsinki: Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto, 1990. 93 s.: kuv. ISBN 952-9548-00-1 (nid.).

182. Halla-Seppälä, Outi. Päihdehuolto arvioitiin kunnissa. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 4, s. 138–141.

183. Halla-Seppälä, Outi. Yhteenveto kuntien päihdehuoltoselvityksistä. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. 60 s. + liitt. Sosiaalihuollituksen raporttisarja no. 3/1990. ISSN 0782-0690. ISBN 951-47-3609-5.

184. Heikkilä, Markku. Miksi alkoholisti tarvitsee ehkä koko maailmankuvansa perusteiden muutoksia ”parantukseen”. Sosiaalipolitiikan pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 59 s.

185. Heikkilä, Veijo. Alkoholismin olemus ja syy-

teoriat: käsitteiden ja ristiriitaisuuksien runsaudesta synteisiin mahdollisuuteen. Pro gradu -tutkielma. Turku: Turun yliopisto, taloustieteen ja sosiaalipolitiikan laitos, 1990. 91 s.: kuv.

186. Hentilä, Jorma. Uusia teitä. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 165.

187. Holmila, Marja. Varför är alkoholisten inte också storkonsument av vård? (Heavy drinkers' opinions of social and health services. English summary.) Alkoholipolitiik, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 14–23.

188. Hurskainen, Raija & Kölli, Taina & Tiekso, Leena. Yhteenveto päihdehuollon tilasta, kehittämistarpeista ja kehittämistoimenpiteistä Turun ja Porin läänin kunnissa. Turku: Turun ja Porin lääninhallitus, 1989. 46 s. + liitel. Turun ja Porin lääninhallitus. Julkaisusarja; 1989, 190. ISSN 785-2150 (nid.).

189. Ilvesviita, Arja. Kan-kodit, kristillinen vaihtoehto päihdeongelmista kärsiville. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 13, s. 628–629.

190. Itsemurhien ehkäisyprojektilla pyritään vähentämään itsemurhia 20 % vuoteen 1995 mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriö tiedottaa 4.4. 1990. N. 50 s. (mon.).

191. Juntunen, Ritva. Onko alkoholi ongelma juristeillekin? Lakimiesuutiset, 1990. No. 5, s. 28–30.

192. Kallio, Tarja. Alkoholinkäytön hallittavuuden käsitys: alkoholiongelmiaisten laitoshoidojakson aikana tapahtuvan muutoksen tarkastelua drinking related locus of control -mittarilla. Järvenpää: Järvenpään sosiaalisairaala, 1990. 84 s. + liitel. Järvenpään sosiaalisairaala, julkaisuja 27. ISBN 951-9420-27-4 (nid.).

193. Kaukonen, Olavi. Päihdeongelmaisena toimiminen. Sosiaaliviesti, 1990. No. 5–6, s. 59–61.

194. Keso, Lauri & Salaspuro, Mikko. Comparative value of self-report and blood tests in assessing outcome amongst alcoholics. *British Journal of Addiction*, 1990. Vol. 85, no. 2, p. 209–215.

195. Keso, Lauri & Salaspuro, Mikko. Laboratory tests in the follow-up of treated alcoholics: how often should testing be repeated. *Alcohol & Alcoholism*, 1990. Vol. 25, no. 4, p. 359–363.

196. Kettunen, Pirjo & Jumppainen, Esko & Kotilainen, Kerttu & Keskinen, Eero. Sairaalahoitoon johtanut itsetuhokäyttäytyminen Pohjois-Karjalassa. Sosiaalinen aikakauskirja, 1990. Vol. 84, no. 1, s. 41–44.

197. Kirvesoja, Marjut & Vainio, Sirpa. Alkoholihuolto Suomessa 1930-luvulla. Pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, sosiaalipolitiikan laitos, 1989. 134 s.

198. Knuuttila, Esko (toim.). Päivä paremmaksi päiväkeskuksessa. Helsinki: Sininauhaliitto, 1989. 95 s. ISBN 952-90-1565-8 (nid.).

199. Koistinen, Paavo. B-kansalaiset — karttuva

luonnonvara? Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 253–55.

200. Koponen, H. & Reinikainen, K. J. & Jolkkonen, J. T. & Riekkinen, P. J. Somatostatin-like immunoreactivity in the CSF of patient with dementia associated with alcoholism. *Acta Neurologica Scandinavica*, 1990. Vol. 82, p. 289–291.

201. Kupari, Markku & Koskinen, Pekka & Suokas, Antti & Ventilä, Markku. Left ventricular filling impairment in asymptomatic chronic alcoholics. *The American Journal of Cardiology*, 1990. Vol. 66, p. 1473–1477.

202. Kylmälä, Jouni. Experter om expertisen. *Alkoholipolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 228–229.

203. Kyröläinen, Risto. Minnesotan hoitomalli. Vironomaisten, yksityisten hoitokotien ja toipuneiden alkoholistien kiinteää yhteistyötä. *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 20, s. 989–990.

204. Kyröläinen, Risto. Myllyhoidolla oman elämänsä herraksi. *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 23, s. 1208–1209.

205. Kärkkäinen, Päivi. Serum and urinary beta-hexosaminidase as markers of heavy drinking. *Alcohol & Alcoholism*, 1990. Vol. 25, no. 4, p. 365–369.

206. Kärkkäinen, Päivi & Poikolainen, Kari & Salaspuro, Mikko. Serum beta-hexosaminidase as a marker of heavy drinking. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 2, p. 187–190.

207. Laitinen, Kalevi & Välimäki, Matti & Lamberg-Allardt, Christel & Kivisaari, Leena & Lalla, Martti & Kärkkäinen, Merja & Ylikahri, Reino. Deranged vitamin D metabolism but normal boneminerals in Finnish noncirrhotic male alcoholics. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 4, p. 551–556.

208. Lausvaara, Jari. Hoidon eksistentiaalis-hengellinen ydin Minnesota-mallissa (The existential and spiritual core of treatment in the Minnesota model. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 192–197.

209. Lehtinen, Ritva. Uudet tuulet Viron päihdehuollossa. *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 20, s. 998–999.

210. Lehto, Juhani. Hoiva kriittinen käsite vai löysää uuskieltä. *Sosiaaliviesti*, 1990. Vol. 2, no. 2, s. 10–14.

211. Lehto, Juhani. Mukana pitämisen ja ulos jättämisen rajalla. Minkälaista juoppoa on mahdollista auttaa? Teoksessa: Suomalainen sosiaalityö. *Sosiaalipolitiikka*, 1990. *Sosiaalipoliittisen yhdistyksen vuosikirja*, 1990. Vol. 15, no. 2, s. 215–224.

212. Lehto, Juhani. Onko juopon asiakkaan ongelmana juopottelu? *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 13, s. 620–623.

213. Lehto, Juhani. Pakottaminen päihdehuollos-

sa. Teoksessa: Pakosta pois. *Sosiaalihuollon pakkokeinoja selvittäneen työryhmän muistio*. Sosiaalihuollituksen raporttisarja no. 4/1990. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. S. 39–43.

214. Linnoila, Markku. Alcohol withdrawal syndrome and sympathetic nervous system function. *Alcohol Health and Research World*, 1990. Vol. 13, no. 4, p. 355–357.

215. Moilanen, Merja. Miksi päihdeongelmainen ei pääse hoitoon? *Sosiaaliturva*, 1990. Vol. 78, no. 13, s. 619.

216. Morgan, Patricia. Välfärdsstat på entreprenad? *Alkoholistvård i USA*. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 165–169.

217. Mäkelä, Rauno. Päihdehuollon hoitotieteologiat: tiedettä ja uskomuksia. *Tiimi*, 1990. No. 5, s. 42–47.

218. Mäkelä, Rauno & Sirén, Anja. Juominen väheni mutta hoitosuunnitelma ei toiminut. A-klinikatoimen hoitotavoitteista ja -keinoista. (Less drinking, but the treatment plan was not functional. Discussion of the objectives and means of treatment in A-clinics. English summary.) *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 133–142.

219. Niemelä, Jorma. Omvendelse som rehabilitering. *Stoffmisbruk*, 1990. No. 2, s. 29–30.

220. Niemelä, Jorma. Viina, vastuu ja vapaus. Selvitys ihmiskuvasta, alkoholiongelmasta, toipumisprosessista ja kääntymisestä. *Lisensiaatintutkimus*. Tampere: Tampereen yliopisto, sosiaalipolitiikan laitos, 1990. 262 s. + liitel.

221. Niemelä, Jorma. Viinasta vapautuminen ja retkahdusten torjuntakeinot uskoon tulleilla alkoholisteilla (How converted alcoholics seek to lead a liquor-free life and avoid backsliding. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 6, s. 303–308.

222. Nuolijärvi, Pirkko. Valta ja huono-osaisuus kielentutkimuksen näkökulmasta. Teoksessa: Lehto, Juhani & Hänninen, Sakari (toim.). *Näkökulmia huono-osaisuuteen 1*. *Sosiaalihuollituksen julkaisuja* 16/1990. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. S. 53–75.

223. Orava, Tapio. Päihdehuollon jakautuminen: PAV-huollon ja A-klinikoiden palveluorganisaatioiden historiallis-teoreettinen vertailu. *Sosiaalipolitiikan pro gradu -tutkielma*. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 191 s.

224. Ovaska, Irma & Kallio, Tarja. Asiakas — ongelma — hoito: päihdeongelmainen Järvenpään sosiaalisairaalan ja Pohjois-Karjalan kuntoutumisklinikan asiakkaana. *Järvenpään sosiaalisairaalan julkaisuja* no. 28. Järvenpää: Järvenpään sosiaalisairaala, 1990. 72 s. ISSN 0356-844x.

225. Pesonen, Heikki. Suhtautuminen alkoholiongelmaiseen potilaaseen. *Duodecim*, 1990. Vol. 106, no. 18, s. 1277–1282.

226. Päihdehuoltolain mukainen tahdosta riippumaton hoito sosiaalihuollossa. Helsinki: Valtion painatuskeskus, 1990. 15 s. + liitt. Sosiaalihuollituksen ohjekirje 4/1989. ISBN 951-37-0004-6.

227. Pöyskö, Anu. Myllyhoito auttaa joka viiden kuiville. Työ—terveys—turvallisuus, 1990. No. 2, s. 40—41.

228. Riihimäki, Pentti. Alkoholistit ryhmähoidossa: alkoholismi itsetuntohäiriönä ja psyykkisen itsesäätelyn keinona. Psykologian pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 104 s.

229. Rosenqvist, Pia & Stenius, Kerstin. Kansanliike, oma-apu ja yrittäjähengi. Onko LP-säätiöllä ja Minnesota-mallilla jotakin yhteistä? (Popular movement, self-help and enterprising spirit. Some features of two new alternatives in Swedish alcoholism treatment. English summary.) Alkoholipoliittikka, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 143—150.

230. Rostila, Ilmari. Aineistoon pohjautuva teoria tunnetyöstä sosiaalitoimistoissa. Sosiaaliviesti, 1990. No. 5—6, s. 70—75.

231. Ruotsalainen, Marja-Leena. Sirkkulanpuisto tarjoaa työtä, asuntoja ja ihmissuhteita. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 4, s. 128—129.

232. Saarinen, Erja. Tutkimus huoltola-asiakkaiden hoidon tuloksellisuuden esteistä. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 6, s. 252—254.

233. Saarnio, Pekka. Alkoholistien hoidon ja kuntoutuksen peruslähtökohtia: tutkimus huoltola-asiakkaiden kognitiivisista toiminnoista, sosiaalisesta tilanteesta ja selviytymiskeinoista. Helsinki: Yliopistopaino, 1990. 269 s.: kuv., taul. Helsingin yliopisto, sosiaalipoliittikan laitos. Tutkimuksia; 1990, 2. ISBN 951-45-5525-2 (nid.).

234. Saarnio, Pekka. Miten suomalaiset alkoholistit selviytyvät retkahdusriskitilanteissa? Tutkimus huoltola-asiakkaiden selviytymiskeinoista ja niiden tehokkuudesta. Teoksessa: Suomalainen sosiaalityö. Sosiaalipoliittikka 1990. Sosiaalipoliittisen yhdistyksen vuosikirja, 1990. Vol. 15, no. 2, s. 225—227.

235. Salmela, Tuula. Asiakastyöntekijät päihdehuollossa. Täydentävä ja vaihtoehtoinen resurssi. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 20, s. 984—988.

236. Seppä, Kaija & Sillanaukea, Pekka & Koivu, Timo. The efficiency of a questionnaire in detecting heavy drinkers. British Journal of Addiction, 1990. Vol. 85, p. 1639—1645.

237. Siltala, Juha. Itsetuho kulttuurin kielenä. Regressio elämänhallinnan vaihtoehtona. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 4, s. 132—137.

238. Siltanen, Anja-Riitta. Rangaistuksesta kuntoutukseen, eristyksestä perheterapiaan. Valtion huoltoloitten ja koulukotien kehityslinjoja. Sosiaalihuollituksen julkaisuja 21/1990. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. 148 s. ISBN 951-47-4274-5.

239. Sinclair, J. D. Drugs to decrease alcohol

drinking. Annals of Medicine, 1990. Vol. 22, p. 357—362.

240. Sorri, Pentti. Bermudan kolmio. Rajatila, narsistinen häiriö ja päihtee. Tiimi, 1990. No. 1, s. 11—14.

241. Takala, Jukka-Pekka. Onko juomahimoa olemassa? Alkoholipoliittikka, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 154—155.

242. Tolonen, Marjo. Alkoholinkäyttö suhteessa tulevaisuuden odotuksiin: tutkimus alkoholinkäytön ja tulevaisuuden odotusten välisistä yhteyksistä. Sosiaalihuoltajatutkimnon tutkielma. Tampere, 1990. 42 s.

243. Tourunen, Jouni. Vanhenevan miehen alkoholiongelma. Helsinki: A-klinikkasäätiö, 1989, 20 s. A-klinikkasäätiön raporttisarja. ISSN 0786-9304. ISBN 2951-95707-8-0 (nid.).

244. Tuomainen, Raimo & Hirvonen, Jaana & Martin, Marjatta & Mönkkönen, Urpo. Lähikuva järjestäytyneestä syrjäytyneestä. Sosiaalinen aika-kausikirja, 1990. Vol. 84, no. 5, s. 16—20.

245. Virkkunen, Matti & Linnoila, Markku. Serotonin in early onset, male alcoholics with violent behavior. Annals of Medicine, 1990. Vol. 22, p. 327—331.

246. Virta, Kari. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeusturva laitoksessa. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 19, s. 937—942.

247. Virtanen, Matti. Internationellt projekt om AA-rörelsen. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 172—173.

248. Virtanen, Matti. Laaja tutkimus AA-liikkeestä (Klaus Mäkelä haastateltavana). Alkoholipoliittikka, 1990. Vol. 55, no. 3, s. 158—159.

249. Väänänen, Ari. Puumalan toimintakoti Daytop-filosofiaa käytännössä. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 4, s. 130—131.

250. Östman, Inger. Social isolering bland finska missbrukare. Alkohol och narkotika, 1990. Vol. 83, no. 6—7, s. 16—18.

251. 80-luvun A-klinikkatyö: kesäseminaari 1989. A-klinikkatyön vaikuttavuus: talviseminaari 1990. Julkaisu no. 6. Helsinki: A-klinikkain tuki, 1990. 206 s. ISSN 0785-3025.

ASUNNOTTOMUUS 304.134 HOMELESSNESS

252. Kylmä, Jouni. Asunnottomuus hyvinvointivaltiossa. Kirjallisuusarvostelu: Stenberg, Leif & al. (toim.). Uteliggarna i välfärdssamhället. Kristianstad: Tidens förlag Folksam, 1989. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti, 1990. Vol. 27, no. 5, s. 393—394.

253. Luomahaara, Jaakko. Kunnat maksavat asun-

nottomuudesta kovan hinnan. Sosiaaliturva, 1990. Vol. 78, no. 12, s. 587–589.

254. Summa, Hilkka. Asunnoton hallinnon diskurssiobjektina. Teoksessa: Lehto, Juhani & Hänninen, Sakari (toim.). Näkökulmia huono-osaisuuteen 1. Sosiaalihuollituksen julkaisuja 16/1990. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. S. 22–52.

255. Tapanainen, Erkki. Metsien asukkaat: tutkimus vuosina 1985–86 Helsingissä maastossa asuneista miehistä ja naisista. Helsinki: Helsingin kaupunki, sosiaalivirasto, 1989. 73 s.: taul. Sosiaaliviraston julkaisusarja A 7/1989. ISSN 0785-7764.

PERHEONGELMAT 304.135 FAMILY PROBLEMS

256. Ackerman, Robert. Lapsuus lasin varjossa. Lapsi alkoholiperheessä. Opas vanhemmille, ammatikasvattajille ja hoitotyöntekijöille. Helsinki: A-klinikkasäätiö & VAPK-kustannus, 1990. 135 s. ISBN 951-37-0357-6.

257. Cork, R. Margaret. Unohdetut lapset. Alkoholivanhempien lapsia koskeva tutkimus. A-klinikkasäätiön julkaisu 4. 2. painos. Helsinki: A-klinikkasäätiö, 1990. ISBN 951-95991-2-6.

258. Holmila, Marja. Vaimot ja hoitajat. Perhe alkoholismien hoidossa. Tiimi, 1990. No. 2, s. 4–6.

259. Holmila, Marja & Mustonen, Heli & Rannik, Erkki. Alcohol use and its control in Finnish and Soviet marriages. *British Journal of Addiction*, 1990. Vol. 85, no. 4, p. 509–520.

260. Poukkula, Kaisu. Lapsi alkoholistiperheessä: miten vanhempien alkoholinkäyttö vaikuttaa lapseen. Helsingin kaupunki, raatiustoimisto, julkaisuja 3. Helsinki: Helsingin kaupunki, 1990. 35 s. ISBN 951-772-094-7.

261. Saarto, Ari. Lapsiperhe ja alkoholi. Opas vanhemmille ja ammattiauttajille. Helsinki: Helsingin kaupunki, sosiaalivirasto, raatiustoimisto, 1990. 31 s. ISBN 951-772-090-4.

262. Tolkki-Nikkinen, Mirja. Ristiriidat ja niiden käsittely kolmessa perhetyyppissä (Conflict and conflict-solving in three different family types. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 187–191.

TYÖELÄMÄ 304.136 WORK LIFE

263. Keso, Lauri & Salaspuro, Mikko. Inpatient treatment of employed alcoholics: A randomized clinical trial on Hazelden-type and traditional treatment. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 4, p. 584–589.

264. Pesonen, Heikki. Hoitoonohjaus työterveyshuollossa. *Työterveyslääkäri*, 1990. No. 3, s. 16–17.

265. Saarto, Ari. Itsestään selvä. Uusi lähestymistapa avaa työpaikan alkoholikeskustelun. Helsinki: Työturvallisuuskeskus, 1990. 19 s.: kuv. ISBN 951-8958-34-3.

266. Savonius, Bernt. Matkustajalaivan henkilökunnan alkoholinkäyttö. *Suomen lääkärelehti*, 1990. Vol. 45, no. 3, s. 167–168.

267. Suhonen, Heikki. Alkoholproblemen och arbetslivet — den problematiska lekmanrollen (Alcohol problems in working environment — the role of the layman. English summary). *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 146–154.

268. Työpaikan päideongelma: Stop drug and alcohol problems now. Helsinki: Kansan raittiusliitto, 1990. 56 s.

JÄRJESTYSONGELMAT JA RIKOLLISUUS 304.15 PUBLIC ORDER AND CRIMINALITY

269. Kääriäinen, Juha. Att förena ett kvalitativt och ett kvantitativt perspektiv vid analys av socialvetenskapligt observationsmaterial (Combined use of the qualitative and the quantitative perspective in analysing sociological data. English summary). *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 177–183.

270. Kääriäinen, Juha. Laadullisen ja määrällisen näkökulman yhdistäminen sosiaalitieteellisen havaintoaineiston käsittelyssä (Combined use of the qualitative and the quantitative perspective in analysing sociological data. English summary). *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 224–230.

271. Leskinen, Yrjö. Päihteiden ja päihtymyksen merkitys rikosoikeuden kannalta. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1989. 95 s.

272. Pajuoja, Jussi. Väkivalta ja marginalisoituminen. Teoksessa: Lehto, Juhani & Hänninen, Sakari (toim.). Näkökulmia huono-osaisuuteen 1. Sosiaalihuollituksen julkaisuja 16/1990. Helsinki: Sosiaalihuollitus, 1990. S. 76–90.

273. Pajuoja, Jussi. Suomalaisetko murhaajakan-saa? Suomen antropologi, 1990. Vol. 15, no. 1, s. 3–12.

274. Poliisin tietoon tullut rikollisuus 1989. Helsinki: tilastokeskus, 1990. 156 s. ISSN 0784-8838.

275. Riittinen, Liisa. Ruotsalaista vankeinhoitoa oppimassa. Uusi kriminaalihoito, 1990. Vol. 8, s. 38–41.

276. Stenius, Kerstin. Alkohol och våldsbrott (Leif Lenke: Alcohol and criminal violence: Time series analysis in a comparative perspective. Edsbruk 1989, 177 s.). En bokrecension. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 114–116.

277. Ylöstalo, Pekka Viljo. Tempu ja miten ne teh-

dään — omaisuusrikos rikollisen uran eri vaiheissa. Uusi kriminaalihuolto, 1990. Vol. 8, no. 1, s. 4—9.

LIIKENNE 304.151
TRAFFIC

278. Heinonen, Matti. Humalahakuinen juomatapa vaaraksi. Seis, 1990. No. 1, s. 18—19.

279. Hietanen, Erkki. Laskelmat pettävät rattijuoppoksi. Seis, 1990. No. 1, s. 14—15.

280. Hörkkö, Jorma. Lisääntynyt liikennejuoppumus kuriin tutkinnan, ajokiellon, valistuksen, rangaistavuuden ja hoidon tehostamisella. Seis, 1990. No. 4, s. 12—14.

281. Manninen, Jouko. Rattijuopumuksen kehityksestä. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 93—97.

282. Mäki, Martti. Promilleraja kiistaton rattijuoppouden mitta. Seis, 1990. No. 4, s. 8.

283. Penttilä, A. & Karhunen, P. J. & Pikkarainen, J. Alcohol screening with the Alcoscan test strip in forensic praxis. Forensic Science International, 1990. Vol. 44, p. 43—48.

284. Penttilä, A. & Pikkarainen, J. Unfälle mit tödlichem Ausgang im finnischen Wasserverkehr während der Freizeit 1986—1988. Beiträge zur gerichtlichen Medizin, 1990. Vol. 48, S. 185—191.

285. Pikkarainen, J. & Penttilä, A. Anlass und Risiko der Entdeckung des Fahrens in alkoholisiertem Zustand. Beiträge zur gerichtlichen Medizin, 1990. Vol. 48, S. 193—199.

286. Rikollisuustilanne 1989: rikollisuus ja seuraamusjärjestelmä tilastojen valossa. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 1990. 190 s. ISSN 0357-1556.

287. Söderlund, Kerstin. Fylleri i sjötrafik — är en sänkning av promillegränsen ett avgörande kriterium för nedbringande av antalet olyckor? Pro gradu. Helsingfors: Helsingfors universitet, juridiska fakulteten, institutionen för straff- och processrätt, 1988. 63 s.: taul.

TERVEYSONGELMAT, KUOLLEISUUS JA
ONNETTOMUUDET 304.16
HEALTH PROBLEMS, MORTALITY, CASUALTIES

288. Aasland, Olaf Gjerløw. Hvem eier alkoholprobleme? Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 110—111.

289. Antti-Poika, Ilkka & Pohjolainen, Timo & Alaranta, Hannu. Severe frostbite of the upper extremities — a psychosocial problem mostly associated with alcohol abuse. Scandinavian Journal of Social Medicine, 1990. Vol. 18, no. 1, p. 59—61.

290. Giesbrecht, Norman & Gonzales, René & Grant, Marcus & Österberg, Esa & Room, Robin & Rootman, Irwin & Towle, Leland (eds.). Drinking and casualties: accidents, poisonings and violence in an international perspective. London: Tavistock: Routledge, 1989. 444 s. ISBN 0-415-00128-5 (sid.).

291. Hauge, Ragnar. Alkohol — et folkehelseproblem? Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 108—109.

292. Heikkinen, Erkki. Endocrine and metabolic changes induced by alcohol and physical exercise in healthy males. Turku: The Social Insurance Institution: Helsinki: University of Helsinki, Research Unit of Alcohol Diseases, 1989. 109 p. Publications of The Social Insurance Institution, Finland, no. 91. ISBN 951-669-281-8. ISSN 0355-483x (nid.).

293. Heinälä, P. & Piepponen, T. & Heikkinen, H. Diazepam loading in alcohol withdrawal: clinical pharmacokinetics. International Journal of Clinical Pharmacology and Toxicology, 1990. Vol. 28, no. 5, p. 211—217.

294. Hillbom, Matti. Alcohol abuse and brain infarction. Annals of Medicine, 1990. Vol. 22, p. 347—352.

295. Hillbom, Matti. Alcohol withdrawal seizures and binge versus chronic drinking. In: Porter, R. J. & Mattson, R. H. & Cramer, J. A. & Diamond, I. (eds.). Alcohol and seizures. Philadelphia: F. A. Davis, 1990. P. 206—215.

296. Hillbom, Matti. Alkoholi ja aivot. Teoksessa: Mies ja terveys. Leiraksen 34. lääkäripäivät. Leiraksen julkaisuja 47. Jyväskylä: Gummerus, 1990. S. 119—125.

297. Hillbom, Matti & Muuronen, Antti. Alkoholien nostama verenpaine voi tappaa. Helsingin Sanomat, 28.4.1990. Yliöartikkeli.

298. Honkanen, Risto & Koivumaa-Honkanen, Heli & Smith, Gordon. Males as a high-risk group for trauma: The Finnish experience. The Journal of Trauma, 1990. Vol. 30, no. 2, p. 155—162.

299. Karhunen, P. J. & Penttilä, A. Validity of post-mortem alcohol reports. Alcohol & Alcoholism, 1990. Vol. 25, no. 1, p. 25—32.

300. Karkola, Kari & Penttilä, Antti. Kuolemaan johtaneet koti- ja vapaa-ajan tapaturmat Suomessa 1986. Helsinki: Lääkintöhallitus, 1990. 81 s. ISSN 0786-289x.

301. Kokko, Simo. Kaksi terveydenhuollolta puuttuvaa tietoa (Two things we should know better in health care. English summary). Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 70—74.

302. Koskinen, Pekka & Kupari, Markku & Leinonen, Hannu. Role of alcohol in recurrences of atrial fibrillation in persons less than 65 years of age. The American Journal of Cardiology, 1990. Vol. 66, p. 954—958.

303. Kupari, Markku & Koskinen, Pekka. Seasonal variation in occurrence of acute atrial fibrillation and relation to air temperature and sale of alcohol. *The American Journal of Cardiology*, 1990. Vol. 66, p. 1519–1520.

304. Kupari, Markku & Koskinen, Pekka & Hynynen, Markku & Salmenperä, Markku & Ventilä, Markku. Acute effects of ethanol on left ventricular diastolic function. *British Heart Journal*, 1990. Vol. 64, p. 129–132.

305. Laitinen, Kalevi. Nautintoaineet ja luukato — huonosti tunnettu yhteys. *Suomen lääkirilehti*, 1990. Vol. 45, no. 11, s. 1043–1045.

306. Lundberg, Olle & Östberg, Viveca. Klass och alkohol. Bidrar klasskillnader i alkoholrelaterad dödlighet till dödlighetsskillnaderna i Sverige? (Class and alcohol: Do differences in alcohol-related mortality contribute to the overall mortality gradient? English summary.) *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 196–204.

307. Olkkonen, S. & Honkanen, R. The role of alcohol in nonfatal bicycle injuries. *Accident Analysis and Prevention*, 1990. Vol. 22, no. 1, p. 89–96.

308. Poikolainen, Kari & Reunala, Timo & Karvonen, Jaakko & Lauharanta, Jorma & Kärkkäinen, Päivi. Alcohol intake: a risk factor for psoriasis in young and middle aged men? *British Medical Journal*, 1990. Vol. 300, no. 6727, p. 780–783.

309. Reivilä, Marjut. Alkoholien suurkulutuksen mittaus — holhoamistako. *Helsingin lääkirilehti*, 1989. Vol. 36, no. 8, s. 8–12.

310. Salaspuro, Mikko. Alkoholit ja maksa. Teoksessa: Mies ja terveys. Leiraksen 34. lääkiripäivät. Leiraksen julkaisuja 47. Jyväskylä: Gummerus, 1990. S. 111–118.

311. Salaspuro, Mikko. Maksakooma. Teoksessa: Luomanmäki, K. & Elonen, E. & Vuoristo, M. (toim.). *Akuuttihoito-opas*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 1990. S. 101–103.

312. Seppä, Kaija. Makrosytoosin kliininen merkitys satunnaislöydöksenä avohoidossa. Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto, lääketieteellinen tiedekunta. *Acta Universitatis Tamperensis*, ser. A, vol. 294. 117 s. ISSN 0496-7909.

313. Seppä, K. & Sillanaukee, P. & Pitkälampi, T. & Koivula, T. Alkoholien suurkulutuksen tunnistaminen 40- ja 45-vuotiailla terveystarkastukseen osallistuneilla tamperelaismiehillä. Julkaisussa: Anttila, Sari & al. (toim.). *Tampereen lääkiripäivät 1990*. Tampere, 22.–24.3.1990. Luennot II. S. 236.

314. Suokas, A. & Salaspuro, M. Alkoholiongelman ja alkoholin suurkulutuksen varhaisstointien. *Työterveyslääkäri*, 1990. Vol. 8, no. 3, s. 3–7.

315. Vainio, Marja & Karkola, Kari. Vakavat sairaudet terveinä pidetyillä vainajilla. *Suomen lääkirilehti*, 1990. Vol. 45, no. 1–2, s. 30–33.

316. Ylikahri, Reino & Korpi, Esa. Alkoholien vaikutuksia aivoihin pohdittiin Helsingissä. *Alkoholipolitiikka*, 1990. Vol. 55, no. 2, s. 100–101.

317. Örtendal, Claes. Alkoholien är ett av våra största folkhälsoproblem. *Alkoholpolitik*, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 109–110.

VALISTUS JA ENNALTAEHKÄISY 304.17 EDUCATION AND PREVENTION

318. Grant, Catts. Kampanjer i massmedia ett självändamål. Alkohol och narkotika, 1990. Vol. 83, no. 1, s. 18–20.

319. Hentilä, Jorma. Alko valistajana. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 1, s. 1.

320. Hentilä, Jorma. Vaikuttaako valistus? Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 3, p. 125.

321. Holmila, Marja. Debate and action on life-style issues in the Finnish trade union movement: experiences of an action research project. In: Giesbrecht, Norman & al. *Research, action, and the community: experiences in the prevention of alcohol and other drug problems*. OSAP prevention monograph 4. Rockville: Office for Substance Abuse Prevention, 1990. P. 113–116.

322. Holmila, Marja. Problems of action research: some practical experiences. In: Giesbrecht, Norman & al. *Research, action, and the community: experiences in the prevention of alcohol and other drug problems*. OSAP prevention monograph 4. Rockville: Office for Substance Abuse Prevention, 1990. P. 45–49.

323. Montonen, Marjatta. Alkoholit, televisio ja valistus (Alcohol on television and alcohol education. English summary). Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 5, s. 231–241.

324. Montonen, Marjatta. Receptionen av alkoholinhållet i tv-fiktion. NAD-nyhetsbrev, 1990. No. 1, s. 23–27.

325. Naapuri, Marja. Alkon valistuksesta ja sen vaihtoehtoista. Tiedotusopin pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 147 s.

326. Partanen, Juha. *Upplysningens tid och plats* (On the roles and tasks of alcohol and drug education. English summary). Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 1, s. 36–42.

327. Partanen, Juha. Valistuksen paikka. Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 1, s. 40–43.

328. Piispa, Matti. Alkoholipoliittisen liberalismin suuri linja: tutkimus lehdistön alkoholipoliittisista kannanotoista vuonna 1989. Tampere: Matti Piispa, 1990. 65 s.

329. Selvästi sporttinen. Helsinki: Suomen Kuntourheiluliitto: Alko, 1990. 14 s. ISBN 951-9473-35-1 (nid.).

330. Thorsen, Thorkil. Reorganisering af misbrugsforebyggelsen i Danmark. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 117.

MUUT PÄIHDEONGELMAT 304.2
OTHER DRUG PROBLEMS

331. Hakkarainen, Pekka. Hoito vai rangaistus? Käytön kriminalisointi-keskustelu vuoden 1972 huumausainelain eduskuntakäsittelyssä. Teoksessa: Kivinen, Osmo (toim.). Muutoksen pysyvyys: sosiologia näkökulmia yhteiskuntaan. Turun yliopiston julkaisusarja C 83. Turku: Turun yliopisto, 1990. S. 277–301.

332. Hakkarainen, Pekka. Huumausaineiden käytön yleisyyden selvittämisen metodisia ongelmia. Teoksessa: Asp, Erkki & Hakkarainen, Pekka (toim.). Sosiologian tutkimuslinjoja. Turun yliopisto, sosiologian tutkimuksia, sarja B 20. Turku: Turun yliopisto, 1990. S. 22–40.

333. Hammer, Torild & Vaglum, Per. Forbruk av rusmidler og rekruttering til sosialhjelp blant unge arbeidsløse i Norge (Use of intoxicants and referral for social assistance among young unemployed people in Norway. English summary). Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 2, s. 75–84.

334. Huumeongelma: tietoa vanhemmille, nuorille ja ammattiauttajille. Helsinki: Sosiaali- ja terveystoimisto, 1990. 32 s.: kuv. esitteitä. ISSN 0787-0787. ISBN 951-47-3331-2 (nid.).

335. Jetsu, Timo. Huumausainekontrolli: katsaus tilanteeseen 1980-luvun lopussa. Helsinki: Sosiaalhallitus, 1990. 50 s. Sosiaalihallituksen raporttisarja no. 2/1990. ISSN 0782-0690. ISBN 951-47-3608-7.

336. Kaikkonen, Päivi. Sanomalehdistön huume-
kirjoittelu. Tiedotusopin pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, 1990. 95 s.

337. Kinnunen, Aarne. Hedonistinen pilven käyttö ja sen säätelytapaustudkimus helsinkiläisistä pilvenpolttajista. Sosiologian pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, 1990. 98 s. + liitt.

338. Koistinen, Paavo. Lääkkeetkö harmittomia? Alkoholipolitiikka, 1990. Vol. 55, no. 4, s. 198–199.

339. Korte, Taimi & Heinälä, Pekka & Seppälä, Timo & Strömberg, Christer. Kokemuksia päihdeseulonnasta huumevieroitushoidon tukena. Suomen lääkärilehti, 1990. Vol. 45, no. 12, s. 1141–1146.

340. Oksanen, Hannu. Steissi. Raportti nuorista Helsingin asemalla. Kansalaiskasvatuksen keskuksen julkaisuja 89. Helsinki: Kansalaiskasvatuksen keskus, 1990. 81 s. ISBN 951-90626-1.

341. Pekkarinen, Taito. Tupakka ja tuotevastuu. Produktansvaret och tobaken. Suomen lääkärilehti, 1990. Vol. 45, no. 21, s. 1849–1851.

342. Peltoniemi, Teuvo. Vanhemmat huumevalis-

tuksen kohteena. Tiimi, 1990. No. 1, s. 15–18.

343. Pulkkinen, Pekka. Tupakoinnin vaikutus naisen fertiileiteettiin ja raskauteen. Suomen lääkärilehti, 1990. Vol. 45, no. 22–23, s. 1939–1942.

344. Rimpelä, Arja. Miksi tupakointi ei vähene? Tutkimus tupakkalain toimeenpanosta ja legitimitteistä. Helsinki: Lääkintöhallitus, 1990. 111 s. ISSN 0786-289x.

345. Rimpelä, Matti. Takaisin terveystavoitteiseen tupakkapolitiikkaan. Sosiaalinen aikakauskirja, 1990. Vol. 84, no. 5, s. 51–55.

346. Rosenqvist, Pia. Drogbruk och sociala reaktioner i europeisk perspektiv. Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 4, s. 222–225.

347. Skretting, Astrid. Hvor farlig er farlige stoffer? En studie av den norske befolknings oppfatning av ulike rusmidler. (How dangerous are dangerous drugs? English summary.) Alkoholpolitik, 1990. Vol. 7, no. 3, s. 137–145.

348. Stenius, Mikael (toim.). Huumebibliografia 1850–1989. Kellokoski: Kellokosken sairaala & Mariefors sjukhus & A-klinikkasäätiö, 1990. 94 s. Uudenmaan mielisairaanhuoltopiirin julkaisuja 3/1990. ISBN 951-96018-4-8 (nid.).

349. Winell, Klas & Kannisto, Pirjo. Tupakointi terveydenhuollon laitoksissa. Suomen lääkärilehti, 1990. Vol. 45, no. 7, s. 669–670.

KOE-ELÄINTEN KÄYTTÄYTYMINEN 591.5
LABORATORY ANIMAL BEHAVIOUR

350. Fahlke, C. & Engel, J. A. & Eriksson, C. J. P. & Härd, E. & Söderpalm, B. Effects of adrenalectomy and subsequent corticosterone treatment on ethanol consumption in male Wistar rats. Pharmacology and Toxicology, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P14. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

351. George, Frank R. & Ritz, Mary C. & Meisch, Richard A. Rate-depressant effects of ethanol on fixed-ratio responding in ALKO AA and ANA rats. Advances in Alcohol and Substance Abuse, 1990. Vol. 9, no. 3/4, p. 31–42.

352. Hyttiä, P. & Sinclair, J. D. Differential reinforcement and diurnal rhythms of lever pressing for ethanol in AA and Wistar rats. Alcoholism: Clinical and Experimental Research, 1990. Vol. 14, no. 3, p. 375–378.

353. Kampov-Polevoy, A. B. & Kasheffskaya, O. P. & Sinclair, J. D. Initial acceptance of ethanol: Gustatory factors and patterns of alcohol drinking. Alcohol, 1990. Vol. 7, p. 83–85.

354. Kiianmaa, K. & Sarviharju, M. & Jaatinen, P. & Salmi, P. & Hervonen, A. Lifelong voluntary ethanol consumption in rats: effects of aging. Phar-

macology and Toxicology, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P11. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

355. Korpi, E. R. Effects of alpha-2-adrenergic drugs on the alcohol consumption of alcohol-preferring rats. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 66, p. 283–286.

356. Korpi, Esa R. & Tuominen, Kristiina & Uusi-Oukari, Mikko & Saransaari, Pirjo & Oja, Simo S. & Suzdak, Peter D. Mechanisms of alcohol intoxication in a rodent model: Blunted alcohol-opposing reaction in 'alcohol-sensitive' rats. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 253–258.

357. Le, A. D. & Kiianmaa, K. Role of initial sensitivity and genetic factors in the development of tolerance to ethanol in AT and ANT rats. *Psychopharmacology*, 1990. Vol. 102, p. 11–16.

358. Päivärinta, Petri. Social isolation increases the stimulatory effect of ethanol on locomotor activity. *Pharmacology, Biochemistry and Behavior*, 1990. Vol. 36, p. 401–403.

359. Tuominen, K. & Hellevuo, K. & Korpi, E. R. Plus-maze behavior and susceptibility to 3-mercaptopropionate-induced seizures in rat lines selected for high and low alcohol sensitivity. *Pharmacology, Biochemistry and Behavior*, 1990. Vol. 35, p. 721–725.

360. Tuominen, Kristiina & Hilakivi, Leena A. & Päivärinta, Petri & Korpi, Esa R. Behavior of alcohol-preferring AA and alcohol-avoiding ANA rat lines in tests of anxiety and aggression. *Alcohol*, 1990. Vol. 7, p. 349–353.

AINEENVAIHDUNTA 612.015 METABOLISM

361. Hannuksela, Minna & Savolainen, Markku J. & Kesäniemi, Y. Antero. Alcohol drinking decreases plasma cholesteryl ester transfer activity — the reason for elevated high density lipoprotein cholesterol level in alcoholics? *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 12. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

362. Kervinen, K. & Savolainen, M. J. & Kesäniemi, Y. A. Effects of ethanol and acetaldehyde on apolipoprotein B containing lipoproteins. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 11. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

363. Korri, U.-M. The effect of glucocorticoids, beta-2-adrenoceptor agonists, theophylline and propranolol on the rate of ethanol elimination and blood acetate concentration in humans. *Alcohol and Alcoholism*, 1990. Vol. 25, no. 5, p. 519–522.

364. Mattila, Mauri J. Alcohol and drug interactions. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 363–369.

365. Metsänen, H. & Sillanaukee, P. & Virtanen, V. & Koivula, T. Arrhythmias and alcohol abuse in working-age men. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P2. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

366. Patterson, L. & Bühler, R. & Pares, X. & Lindros, K. Acinar distribution of alcohol dehydrogenase expression in rat liver. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P25. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

367. Penttilä, Kai. Glutathione biosynthesis and allyl alcohol cytotoxicity in periportal and perivenous rat hepatocytes isolated by digitonin/collagenase perfusion. (Dissertation.) Kuopion yliopiston julkaisuja, luonnontieteet. Alkuperäistutkimukset, 1990. No. 4, 65 p. ISBN 951-780-769-4.

368. Salaspuro, M. & Salmela, K. & Humaloja, K. & Autio, S. & Arvio, M. & Palo, J. Elevated levels of serum dolichol in aspartyl-glucosaminuria. *Life Sciences* 1990, vol. 47, p. 627–632.

369. Salmela, K. & Pfäffli, A. & Suokas, A. & Kärkkäinen, P. & Bister, L. & Salaspuro, M. Increased urinary formate levels in chronic alcoholics, and after acute ethanol administration. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 14. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

370. Savolainen, Markku J. How does alcohol raise HDL-cholesterol concentration. Editorial, *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 141–142.

371. Savolainen, Markku J. & Hannuksela, Minna & Kesäniemi, Y. Antero. Correlation between the amount of alcohol intake and plasma cholesteryl ester transfer protein activity. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 15. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

372. Savolainen, M. J. & Hannuksela, M. & Sepänen, S. & Kervinen, K. & Kesäniemi, Y. A. Increased high-density lipoprotein cholesterol concentration in alcoholics is related to low cholesteryl ester transfer protein activity. *European Journal of Clinical Investigation*, 1990. Vol. 20, p. 593–599.

373. Sillanaukee, P. & Jaakkola, M. & Nordback, I. & Koivula, T. The effects of low-dose ethanol on HbA_{1c} level in young healthy individuals. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P8. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

374. Sillanaukee, P. & Jaakkola, M. & Nordback, I. & Koivula, T. Changes in blood alcohol markers

after a low dose of ethanol in young healthy individuals. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 2, p. 337. Abstract. (5th ISBRA Congress, Toronto 1990.)

375. Sillanaukee, Pekka & Koivula, Timo. Detection of a new acetaldehyde-induced hemoglobin fraction HbA-lach by cation exchange liquid chromatography. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 6, p. 842–846.

376. Sillanaukee, P. & Seppä, K. & Pitkälä, T. & Mäkelä, R. & Koivula, T. Blood levels of HbA-lach in alcoholic, diabetic and control patients. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 2, p. 337. Abstract. (5th ISBRA Congress, Toronto 1990.)

377. Sillanaukee, P. & Vilpo, L. & Vilpo, J. Acetaldehyde adducts of DNA? 9th International Round Table: Nucleosides, Nucleotides & Their Biological Application, Uppsala, July 30–August 3, 1990. P. 162, abstract.

HERMOSTO 612.8 NERVOUS SYSTEM

378. Anokhina, Irina P. & Ovchinnikova, Larissa N. & Shamakina, Inna Yu & Khristolyubova, Nelli A. & Krylova, Olga Yu & Gorkin, Vladimir Z. Some neurobiological mechanisms of the effect of ethanol on offspring of chronically alcohol treated rats. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 353–356.

379. Eckardt, Michael J. & Rohrbaugh, John W. & Rio, Daniel E. & Martin, Peter R. Positron emission tomography as a technique for studying the chronic effects of alcohol on the human brain. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 341–346.

380. Hellevuo, Kaisa. Role of gabaergic and monoaminergic mechanisms in rat lines developed for differential sensitivity to ethanol-induced motor impairment. (Dissertation.) Kuopion yliopiston julkaisu, lääketiede. Alkuperäistutkimukset, 1990. No. 1, 59 p. ISBN 951-780-283-8.

381. Hellevuo, Kaisa & Kiianmaa, Kalervo & Kim, Chul. Effect of ethanol on brain catecholamines in rat lines developed for differential ethanol-induced motor impairment. *Alcohol*, 1990. Vol. 7, p. 159–163.

382. Hietala, Jarmo & Salonen, Iiris & Lappalainen, Jaakko & Syvälahti, Erkki. Ethanol administration does not alter dopamine D1 and D2 receptor characteristics in rat brain. *Neuroscience Letters*, 1990. Vol. 108, p. 289–294.

383. Jääskeläinen, I. & Tennilä, T. & Peura, P. & Eriksson, C. J. P. Synaptosomal and cerebellar fatty acid compositions of alcohol tolerant (AT) and alcohol non-tolerant (ANT) rats. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P17.

(20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

384. Kiianmaa, Kalervo. Neuronal mechanism of ethanol sensitivity. *Pharmacology, Biochemistry and Behavior*, 1990. Vol. 36, p. 257–262.

385. Kiianmaa, Kalervo & Hellevuo, Kaisa. The alcohol tolerant and alcohol non-tolerant rat lines selected for differential sensitivity to ethanol: A tool to study mechanisms of the actions of ethanol. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 283–287.

386. Korpi, Esa R. Alkoholin vaikutus hermosoluhiin. *Duodecim*, 1990. Vol. 106, s. 1587–1595.

387. Linnola, M. & Stapleton, J. M. & Lister, R. & Moss, E. & Lane, E. & Granger, A. & Eckardt, M. J. Effects of single doses of alprazolam and diazepam, alone and in combination with ethanol, on psychomotor and cognitive performance and on autonomic nervous system reactivity in healthy volunteers. *European Journal of Clinical Pharmacology*, 1990. Vol. 39, no. 1, p. 21–28.

388. Lovinger, David M. & White, Geoffrey & Weight, Forrest F. Ethanol inhibition of neuronal glutamate receptor function. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 247–252.

389. Noldy, Nancy E. & Carlen, Peter L. Acute, withdrawal, and chronic alcohol effects in man: event-related potential and quantitative EEG techniques. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 333–340.

390. Nutt, David J. & Glue, Paul. Neuropharmacological and clinical aspects of alcohol withdrawal. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 275–282.

391. Oja, S. S. & Korpi, E. R. & Saransaari, Pirjo. Modification of chloride flux across brain membranes by inhibitory amino acids in developing and adult mice. *Neurochemical Research*, 1990. Vol. 15, no. 8, p. 797–804.

392. Ticku, Maharaj K. Alcohol and GABA-benzodiazepine receptor function. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 241–246.

393. Uusi-Oukari, M. Specific cerebellar GABA-A-receptor alterations in the alcohol sensitive ANT rats. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P15. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

394. Uusi-Oukari, M. & Korpi, E. R. Diazepam sensitivity of the binding of an imidazobenzodiazepine (3H)RO 15-4513, in cerebellar membranes from two rat lines developed for high and low alcohol sensitivity. *Journal of Neurochemistry*, 1990. Vol. 54, no 6, p. 1980–1987.

395. West, James R. & Goodlett, Charles R. Teratogenic effects of alcohol on brain development. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 319–326.

396. Crabbe, John C. & Merrill, Catherine M. & Kim, Daniel & Belknap, John K. Alcohol dependence and withdrawal: a genetic animal model. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 259–264.

397. Dahlgren, I. Lena & Eriksson, C. J. Peter & Hård, Ernest. Effects of prenatal ethanol exposure on testosterone levels and sexual behaviors in male rats. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P16. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

398. Eriksson, C. J. P. & Orpana, A. K. & Orava, M. M. & Widenius, T. V. & Härkönen, M. & Vihko, R. K. The roles of luteinizing hormone, corticosterone and redox metabolism in the ethanol-induced inhibition of testosterone synthesis in rats. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 1. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

399. Halmesmäki, E. & Teramo, K. A. & Widness, J. A. & Clemons, G. K. & Ylikorkala, O. Maternal alcohol abuse is associated with fetal erythropoietin levels. *Obstetrics and Gynaecology*, 1990. Vol. 76, no. 2, p. 219–222.

400. Hannuksela, M. & Drayna, D. & Kesäniemi, Y. A. & Savolainen, M. J. Polymorphism of cholesterol ester transfer protein gene modulates alcohol effect on high-density-lipoprotein cholesterol. *Arteriosclerosis*, 1990. Vol. 10, no. 5, A859.

401. Hillbom, M. Alcohol abuse and stroke. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. L1. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

402. Hoffman, Paula L. & Ishizawa, Hideaki & Giri, P. Rathna & Dave, Jitendra R. & Grant, Kathleen A. & Liu, Li-Ing & Gulya, Karoly & Tabakoff, Boris. The role of arginine vasopressin in alcohol tolerance. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 269–274.

403. Huttunen, P. & Kortelainen, M. L. Long-term alcohol consumption and brown adipose tissue in man. *European Journal of Applied Physiology*, 1990. Vol. 60, no. 6, p. 418–424.

404. Härkönen, M. & Mäki, T. & Heikkinen, E. & Kontula, K. & Ylikahri, R. Changes in human lymphocytic-beta-adrenoreceptors in chronic-alcoholism and withdrawal therapy (meeting abstract). *Clinical Chemistry*, 1990. Vol. 36, no. 6, p. 1020.

405. Koskinen, P. & Kupari, M. & Leinonen, H. Role of alcohol in recurrences of atrial fibrillation in persons less than 65 years of age. *American Journal of Cardiology*, 1990. Vol. 66, no. 12, p. 954–958.

406. Kuitunen, T. & Mattila, M. J. & Seppälä, T. Actions and interactions of hypnotics on human performance: single doses of zopiclone, triazolam and

alcohol. *International Clinical Psychopharmacology*, 1990. Vol. 5, suppl. 2, p. 115–130.

407. Kupari, M. & Koskinen, P. Seasonal variation in occurrence of acute atrial fibrillation and relation to air temperature and sale of alcohol. *American Journal of Cardiology*, 1990. Vol. 66, no. 20, p. 1519–1520.

408. Kupari, M. & Koskinen, P. & Hynynen, M. & Salmenperä, M. & Ventilä, M. Acute effects of ethanol on left ventricular diastolic function. *British Heart Journal*, 1990. Vol. 64, no. 2, p. 129–132.

409. Kupari, M. & Koskinen, P. & Suokas, A. & Ventilä, M. Left ventricular filling impairment in asymptomatic chronic alcoholics. *American Journal of Cardiology*, 1990. Vol. 66, no. 20, p. 1473–1477.

410. Kärkkäinen, P. & Jokelainen, K. & Roine, R. & Suokas, A. & Salaspuro, M. The effects of moderate drinking and abstinence on serum and urinary beta-hexosaminidase levels. *Drug and Alcohol Dependence*, 1990. Vol. 25, no. 1, p. 35–36.

411. Kärkkäinen, P. & Poikolainen, K. & Salaspuro, M. Serum beta-hexosaminidase as a marker of heavy drinking. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 2, p. 187–190.

412. Laitinen, K. & Lamberg-Allardt, C. & Tunni-
nen, R. & Karonen, S.-L. & Ylikahri, R. & Välimäki, M. Acute alcohol intoxication causes transitory hypoparathyroidism, hypocalcemia and hypermagnesemia in normal men. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 3. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

413. Laitinen, Kalevi & Välimäki, Matti & Lamberg-Allardt, Christel & Kivisaari, Leena & Lalla, Martti & Kärkkäinen, Merja & Ylikahri, Reino. Deranged vitamin D metabolism but normal bone mineral density in Finnish noncirrhotic male alcoholics. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 4, p. 551–556.

414. Le, A. D. Factors regulating ethanol tolerance. *Annals of Medicine*, 1990. Vol. 22, p. 265–268.

415. Liira, J. & Riihimäki, V. & Engström, K. Effects of ethanol on the kinetics of methyl ethyl ketone in man. *British Journal of Industrial Medicine*, 1990. Vol. 47, no. 5, p. 325–330.

416. Lindman, R. & Pahlen, B. von der & Öst, B. & Eriksson, C. J. P. Serum testosterone, cortisol, glucose and ethanol in males arrested for family violence. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P1. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)

417. Lindros, K. O. & Yuan, C. & Penttilä, K. E. Role of ethanol-inducible cytochrome-P-450 IIE1 in carbon-tetrachloride induced damage to centrilobular hepatocytes from ethanol-treated rats. *Hepatology*, 1990. Vol. 12, no. 5, p. 1092–1097.

418. Mattila, M. J. & Mattila, M. E. Effects of remoxipride on psychomotor performance, alone and in combination with ethanol and diazepam. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 1990. Vol. 82, no. S358, p. 54–55.
419. Mäki, T. & Heikkinen, E. & Härkönen, T. & Kontula, K. & Härkönen, M. & Ylikahri, R. Reduction of lymphocytic beta-adrenoreceptor level in chronic-alcoholics and rapid reversal after ethanol withdrawal. *European Journal of Clinical Investigation*, 1990. Vol. 20, no. 3, p. 313–316.
420. Niemelä, Onni & Israel, Yedy & Mizoi, Yasuhiko & Fukunaga, Tatsushige & Eriksson, C. J. Peter. Hemoglobin-acetaldehyde adducts in human volunteers following acute ethanol ingestion. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 1990. Vol. 14, no. 5, p. 838–841.
421. Niemelä, Onni & Risteli, Juha & Blake, Joan E. & Risteli, Leila & Compton, Kathleen V. & Orrego, Hector. Markers of fibrinogenesis and basement membrane formation in alcoholic liver disease. Relation to severity, presence of hepatitis, and alcohol intake. *Gastroenterology*, 1990. Vol. 98, no. 6, p. 1612–1619.
422. Orpana, Arto. Mechanism of the inhibition of testosterone production by ethanol in the rat testis. Dissertation, Univer. of Helsinki, 1990. 45 p. ISBN 952-90-1949-1.
423. Orpana, Arto K. & Härkönen, Matti & Eriksson, C. J. Peter. Ethanol-induced inhibition of testosterone biosynthesis in rat Leydig cells: Role of mitochondrial substrate shuttles and citrate. *Alcohol and Alcoholism*, 1990. Vol. 25, no 5, p. 499–507.
424. Orpana, Arto K. & Orava, Mauri M. & Viikko, Reijo K. & Härkönen, Matti & Eriksson C. J. Peter. Role of ethanol metabolism in the inhibition of testosterone biosynthesis in rats in vivo: Importance of gonadotropin stimulation. *Journal of Steroid Biochemistry, Molecular Biology*, 1990. Vol. 37, no. 2, p. 273–278.
425. Orpana, Arto K. & Orava, Mauri M. & Viikko, Reijo K. & Härkönen, Matti & Eriksson, C. J. Peter. Ethanol induced inhibition of testosterone biosynthesis in rat Leydig cells: Role of L-glutamate and pyruvate. *Journal of Steroid Biochemistry*, 1990. Vol. 36, no 5, p. 473–478.
426. Orpana, Arto K. & Orava, Mauri M. & Viikko, Reijo K. & Härkönen, Matti & Eriksson, C. J. Peter. Ethanol-induced inhibition of testosterone in rat Leydig cells: Central role of mitochondrial NADH redox state. *Journal of Steroid Biochemistry*, 1990. Vol. 36, no 6, p. 603–608.
427. Peura, P. & Tennilä, T. & Jääskeläinen, I. The effect of apomorphine on phospholipid acyl composition of rat brain synaptosomal membranes and liver microsomes after subchronic exposure to ethanol. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P19. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)
428. Poikolainen, K. & Reunala, T. & Karvonen, J. & Lauharanta, J. & Kärkkäinen, P. Alcohol intake: a risk factor for psoriasis in young and middle aged men? *British Medical Journal*, 1990. Vol. 300, no. 6727, p. 780–783.
429. Pösö, Reeta A. & Forsander, Olof A. Dietary regulation of voluntary alcohol consumption in rats. Influence of a high protein diet and a methylene blue diet. *Biochemical Pharmacology*, 1990. Vol. 40, no 6, p. 1295–1298.
430. Rout, U. K. & Koivusalo, M. Alcohol (ADH) and aldehyde (ALDH) dehydrogenases in rat testis and liver. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P24. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)
431. Salaspuro, M. & Humaloja, K. & Salmela, K. & Roine, R. & Nykänen, I. & Autio, S. & Arvio, M. & Palo, J. Increased serum dolichols in lysosomal diseases and alcoholics, but not in other clinical conditions. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. 13. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)
432. Salonen, I. & Huhtaniemi, I. Effects of chronic ethanol diet on pituitary-testicular function of the rat. *Biology of Reproduction*, 1990. Vol. 42, no. 1, p. 55–62.
433. Saukko, P. Organ weights in heavy drinkers. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P3. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)
434. Sippel, H. Relationship between NADPH-initiated formation of lipid peroxides and GSH-transferase activity in liver microsomes from ethanol and acetone treated rats. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P27. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)
435. Taari, Kimmo & Ruutu, Mirja & Lehtonen, Timo. Effect of alcohol on bladder function: A uroflowmetric and cystometric study. *Neurology and Urodynamics*, 1990. Vol. 9, p. 591–594.
436. Tennilä, T. & Jääskeläinen, I. & Peura, P. Phospholipid acyl composition of liver microsomes in rats with jejunal diverticulums after subchronic exposure to ethanol. *Pharmacology and Toxicology*, 1990. Vol. 67, suppl. 1. Abstract no. P29. (20th Ann. Nord. Meet. Biol. Alcohol Res., Espoo, Finland, 1990.)
437. Widenius, Tom. The effects of ethanol on the biosynthesis of testosterone in rats. Helsinki: Alko Ltd., 1990. 50 p. (Diss. University of Helsinki.) ISBN 951-8913-31-5.
438. Välimäki, Matti & Tuominen, Juha Antti &

Huhtaniemi, Ilpo & Ylikahri, Reino. The pulsatile secretion of gonadotropins and growth hormone, and the biological activity of luteinizing hormone in men acutely intoxicated with ethanol. *Alcoholism: Clinical and Experimental Studies*, 1990. Vol 14, no 6, p. 928–931.

ALKOHOLIJUOMAT 663.2/.8
ALCOHOLIC BEVERAGES

439. Bertrand, A. & Revel, G. de & Ingarziola, Marie-Claire. Quelques aspects de la fermentation malolactique dans les vins. P. 265–280. In: *Actes des Colloques de la Semaine Scientifique Francaise*, Helsinki 1989. Association Franco-Finlandaise pour la Recherche Scientifique et Technique, 1990. ISBN 952-90-2042-2.

440. Brewtus. Olutkulttuureja. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 1–2, s. 24–38.

441. Clarke, Oz. Viinikäsikirja ja maisteluopas. Porvoo: WSOY, 1990. 300 s. ISBN 951-0-16442-9.

442. Cortes, Clive. Portugalin punainen kultta. Viinilehti, 1990. No. 3, s. 22–30.

443. Fahlenius, Rae. Portugali portviinin kotisatama. Viinilehti, 1990. No. 2, s. 38–44.

444. Glories, Y. Les substances responsables de la couleur du vin. P. 293–304. In: *Actes des Colloques de la Semaine Scientifique Francaise*, Helsinki 1989. Association Franco-Finlandaise pour la Recherche Scientifique et Technique, 1990. ISBN 952-90-2042-2.

445. Härkönen, Timo. Viimeinen sana. Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 1–2, s. 80.

446. Härkönen, Timo. Suomalaisen oluen laatu Alkon kuukausinäytteiden perusteella 1989. Mallas ja olut, 1990. No. 3, s. 81–84.

447. Kotimainen viini- ja likööriteollisuus. Huhtamäki Oy Marli, Likööritehdas Lignell & Piispanen, Orion-yhtymä Oy Chymos, Oy Suomen Marjat Ab, Tampereen Marja Oy. Helsinki: Elintarviketeollisuusliitto, viini- ja liköörijaosto, 1990. u.s.: kansio.

448. Kronlöf, Jukka & Härkönen, Timo &

Hartwall, Peter. Pääkäyminen immobilisoidulla hii-valla. Mallas ja olut, 1990. No. 3, s. 69–80.

449. Kääriäinen, Pekka. Sahti — suomalainen perinnejuoma. Mallas ja olut, 1990. No. 6, s. 176–179.

450. Lehtonen, Pekka. Determination of amino acids and amines in wine by HPLC. P. 305–313. In: *Actes des Colloques de la Semaine Scientifique Francaise*, Helsinki 1989. Association Franco-Finlandaise pour la Recherche Scientifique et Technique, 1990. ISBN 952-90-2042-2.

451. Nukari, Heikki. 100 erilaista köynnöstä. Viinilehti, 1990. No. 3, s. 36–39.

452. Nykänen, Irma & Nykänen, Lalli. Determination of wine volatiles by GC-MS. P. 281–291. In: *Actes des Colloques de la Semaine Scientifique Francaise*, Helsinki 1989. Association Franco-Finlandaise pour la Recherche Scientifique et Technique, 1990. ISBN 952-90-2042-2.

453. Nykänen, Lalli & Nykänen, Irma. Some aspects of the volatile flavour composition in distilled alcoholic beverages. P. 323–337. In: *Actes des Colloques de la Semaine Scientifique Francaise*, Helsinki 1989. Association Franco-Finlandaise pour la Recherche Scientifique et Technique, 1990. ISBN 952-90-2042-2.

454. Paarlahti, Juha. Etyylialkoholin biotekninen valmistus. Luonnon Tutkija, 1990. Vol. 94, no. 1, s. 27–31.

455. Puech, J.-L. & Rabier, P. & Moutounet, M. Composition of oak wood extract determined by high performance liquid chromatography. P. 315–322. In: *Actes des Colloques de la Semaine Scientifique Francaise*, Helsinki 1989. Association Franco-Finlandaise pour la Recherche Scientifique et Technique, 1990. ISBN 952-90-2042-2.

456. Salmi, Pentti. Oluen valmistus ja kulutus vuonna 1989. Mallas ja olut, 1990. No. 3, s. 77–80.

457. Simola, Liisa. Skål, do dna vai kippis? Vitriini, 1990. Vol. 62, no. 7–8, s. 25–26.

458. Söderman, René. Australian pöytäviinit ovat vuosikymmenen vientimenestys. Kauppalehti Optio 8.2.1990, s. 66–69.